

ELÇİLERİN İŞLERİ

ELÇİLERİN İŞLERİNE GİRİŞ

Genel bakış: Eski çağlarda yazılmış olan birçok yapıtın yazarı gibi, bu kitabın yazarı da kendini doğrudan bize tanıtmıyor. Bununla birlikte, ikinci yüzyılda yaşamış ve bir kısmı İsa'nın elçilerini bizzat tanımış inanlı yazarların hepsi, bu kitabı Luka'nın yazdığında birleşiyorlar. Kitabın yakından incelenmesi halinde «sevgili hekim» Luka'nın (Kol.4:14) elinden çıktığına dair ipuçları görülebilir. Örneğin «biz» çoğul zamirinin kullanılmış olmasından yazarın, Pavlus'un yol arkadaşlarından biri olduğunu anlıyoruz¹. Yazarın titiz biri olduğu su götürmez bir gerçek. Elçilerin İşleri kitabı Kudüs, Sezariye, Antakya, Efes, Korint, Atina, Roma ve daha birçok yere ilişkin kesin ve doğru tasvirlerle doludur. Arkeolojik araştırma ve bulgular, gidilen, gezilen yerlerin çeşitliliğine ve büyük kültür farklarına rağmen Luka'nın, kullandığı terim ve kavramlarda ne denli tutarlı olduğunu ortaya koyuyor. Bununla birlikte Luka'nın kendisi, Elçilerin İşleri kitabının ilk inanlı topluluklarının bütün bir tarihçesi olmadığını ifade ediyor. Örneğin bölüm 8'de, topluluğun dağıtıldığını, inanlıların Müjde'yi yaya yaya dört bir yana gittiklerini yazar. Bunun sonucunda birçok yerde yerli topluluklar filizlenip gelişir. Ama Luka bu toplulukların tarihçesini yazmaya girişmez. Petrus ve Pavlus, yaptıkları uzun yolculuklar sırasında bu yeni topluluklarla karşılaşır tanışır. Sonuç olarak, Elçilerin İşleri kitabı, inanlılar topluluğunun büyüüp gelişmesinde önemli bir yer tutan, ders alabileceğimiz temel olaylar dizisini sunuyor bize.

İsa'nın göğe yükseldiği İ.S. 30 yılları ile Elçi Pavlus'un Roma'da tutuklandığı İ.S. 63 yılları arasındaki dönemi konu eden kitap, büyük olasılıkla bu tarihten az sonra yazıldı.

İncil'deki yeri: Elçilerin İşleri, Luka kitabının bir devamıdır. Her iki kitabın da Teofilos adında bir adama hitaben yazıldığı özellikle belirtiliyor. Luka kitabı, İsa'nın, başlangıçtan göğe alındığı güne dek yapıp öğrettiklerini kaydeder (1:1-3). İncil'in ilk dört kitapçığından sonra yer alan ve Müjde'nin Kudüs'ten Anadolu'ya, oradan da antik çağın merkezi Roma'ya yayılışını anlatan Elçilerin İşleri kitabı, bu özelliğiyle bir köprü görevi görmekte ve İncil'deki mektuplara zemin hazırlamaktadır. Örneğin kitap, Pavlus'un, adını sanını anarak sonradan mektuplar yazdığı birçok kente yaptığı ziyaretleri anlatıyor. Elinizdeki kitabın sonunda yer alan haritalarda Pavlus'un bu yolculuklarının güzergâhları açıkça gösterilmiştir. Elçilerin İşleri kitabının bir diğer önemli özelliği, inanlılar topluluğunun ders alabileceği ilkeleri de sergilemesidir.

Konusu: Elçilerin İşleri kitabı, ilk Mesih inanlılarının Müjde'yi, «Kudüs'te, tüm Yahudiye ve Samiriye'de ve dünyanın dört bir bucağında» (1:8) nasıl yaymaya başladıklarını anlatır. Bütün bu olaylar Kutsal Ruh'un inanlılar topluluğuna verilmesiyle başlar (bölüm 2). Sonraki bölümler, Tanrı'nın inanlılar topluluğunu adım adım nasıl yönlendirdiğini gözler önüne serer². İsa'nın elçileri dolaşır Müjde'yi yayarken Tanrı da yaptığı mucizelerle onların bildirisini doğruladı (3:1-10; 14:3). Topluluk, Yahudi din önderlerinin başını çektiği karşı koymalara rağmen hızla büyüdü. Gerçekte Yahudi kökenli olan inanlılar topluluğunun tüm ulusları kucaklayan bir kimliğe nasıl kavuştuğu, Elçilerin İşleri kitabında ön plana çıkan önemli konulardan biridir (10:1-11:18 ve 15. bölümün tamamı).

Ana hatlar:

- 1:1-11 İsa'nın son buyrukları ve göğe alınması
1:12-8:3 Kudüs'teki inanlılar topluluğu
8:4-9:43 Tanrı sözünün Yahudiye ve Samiriye'de yayılması, Pavlus'un iman etmesi
10:1-11:30 Yahudi olmayan ilk inanlılar
12:1-25 Baskılara karşı zafer
13:1-28:31 Pavlus'un elçilik görevi:
13:1-14:28 İlk yolculuk
15:1-35 Kudüs'teki toplantı
15:36-18:22 İkinci yolculuk
18:23-21:16 Üçüncü yolculuk
21:17-28:31 Pavlus'un tutukluluk dönemi

Kaynak ayetler:

¹ 16:10-17; 20:5-21:18; 27:1-28:16

² 10; 13:2-3; 15:28-29; 16:6-10

ELÇİLERİN İŞLERİ

1. Bölüm

¹⁻²Ey Teofilos,

İlk kitabımda¹ İsa'nın yapıp öğretmeye başladığı her şeyi, seçmiş olduğu elçilere Kutsal Ruh aracılığıyla buyruklar verip yukarı alındığı güne dek olanları yazmışım. ³İsa, ölüm acısını çektikten sonra birçok inandırıcı kanıtlarla elçilere dirilmiş olduğunu gösterdi. Kırk gün süreyle onlara görünerek Tanrı'nın Egemenliğine dair konuştu. ⁴Kendileriyle birlikteyken onlara şu buyruğu vermişti: «Kudüs'ten ayrılmayın, Baba'nın vermiş olduğu ve benden duyduğunuz sözün gerçekleşmesini bekleyin. ⁵Şöyle ki, Yahya suyla vaftiz etti, ama sizler birkaç güne kadar Kutsal Ruh'la vaftiz edileceksiniz.»

İsa göğe alınıyor

⁶Elçiler bir araya geldiklerinde İsa'ya şunu sordular: «Rab, İsrail'e egemenliği şimdi mi geri

vereceksin?»

⁷İsa onlara, «Baba'nın kendi yetkisiyle belirlemiş olduğu zamanları ve tarihleri sizin bilmenize izin yoktur» karşılığını verdi. ⁸«Ama Kutsal Ruh üzerinize inince güç alacaksınız. Kudüs'te, tüm Yahudiye ve Samiriye'de ve dünyanın dört bir bucağında benim tanıklarım olacaksınız.»

⁹İsa bunları söyledikten sonra, onların gözleri önünde yukarı alındı. Bir bulut O'nu alıp gözlerinin önünden uzaklaştırdı. ¹⁰İsa giderken onlar gözlerini göğe dikmiş bakıyorlardı. Tam o sırada, beyaz giysiler içinde iki adam yanlarında beliriverdi. ¹¹«Ey Celileliler, neden göğe bakıp duruyorsunuz?» diye sordular. «Sizden göğe alınan bu İsa, göğe çıktığını nasıl gördünüzse, aynı şekilde geri gelecektir.»

Matiya, Yahuda'nın yerine seçiliyor

¹²Bundan sonra elçiler, Kudüs'ten yaklaşık bir kilometre¹ uzaklıktaki Zeytin dağından Kudüs'e döndüler. ¹³Kente girince kalmakta oldukları eve gidip üst kattaki odaya çıktılar. Petrus, Yuhanna, Yakup, Andrey, Filipus, Tomas, Bartalmay, Matta, Alfay oğlu Yakup, Yurtsever Simun ve Yakup oğlu Yahuda oradaydı. ¹⁴Bunların hepsi, İsa'nın annesi Meryem, diğer kadınlar ve İsa'nın kardeşleriyle tam bir birlik içinde sürekli dua ediyorlardı.

¹⁵⁻¹⁶O günlerde Petrus, yaklaşık yüz yirmi kardeşten oluşan bir topluluğun ortasında ayağa kalkıp şöyle konuştu: «Kardeşler, Kutsal Ruh'un, İsa'yı tutuklayanlara kılavuzluk eden Yahuda ile ilgili olarak Davut'un ağzıyla önceden bildirdiği Kutsal Yazı'nın yerine gelmesi gerekiyordu. ¹⁷Yahuda bizden biri sayılmış ve bu hizmette yerini almıştı.»

¹⁸Bu adam, yaptığı kötülüğün karşılığında aldığı ücretle bir tarla satın aldı. Sonra baş aşağı düştü, bedeni yarıldı ve bütün bağırsakları dışarı döküldü. ¹⁹Kudüs'te yaşayan herkes olayı duydu. Tarlaya kendi dillerinde 'Kan tarlası' anlamına gelen 'Hakeldema' adını verdiler.

²⁰«Nitekim Mezmurlar kitabında şöyle yazılmıştır» dedi Petrus.

«'O'nun konutu boş bırakılsın,
içinde kimse oturmasın.'
Ve, 'Onun görevini bir başkası üstlensin.'

²¹⁻²²«Buna göre, Yahya'nın vaftiz döneminden başlayarak Rab İsa'nın aramızdan yukarı alındığı güne değin bizimle birlikte geçirdiği bütün süre boyunca yanımızda bulunmuş olan adamlardan birinin, İsa'nın dirilişine tanıklık etmek üzere bize katılması gerekir.»

²³Böylece iki kişiyi, Barsaba denilen ve Yustus olarak da bilinen Yusuf ile Matiya'yı önerdiler. ²⁴

²⁵Sonra şöyle dua ettiler: «Ya Rab, sen herkesin yüreğini bilirsin. Yahuda'nın, ait olduğu yere gitmek için bıraktığı bu hizmeti ve elçilik görevini üstlenmek üzere bu iki kişiden hangisini seçtiğini göster bize.» ²⁶Ardından bu iki kişiye kura çektiler; kura Matiya'ya çıktı. Böylelikle Matiya on bir elçiye katıldı.

2. Bölüm

Kutsal Ruh'un gelişi

Pentikost günü geldiğinde bütün imanlılar bir arada bulunuyordu. ²Ansızın gökten, güçlü bir yelin esişini andıran bir ses geldi ve buldukları evi tümüyle doldurdu. ³Ateşten dillere benzer bir şeylerin dağılıp her birinin üzerine indiğini gördüler. ⁴İmanlıların hepsi Kutsal Ruh'la doldular, Ruh'un onları konuştuğu yabancı dillerde konuşmaya başladılar.

⁵O sırada Kudüs'te, dünyanın her ülkesinden gelmiş dindar Yahudiler bulunuyordu. ⁶Bunlar sesi işittikleri zaman büyük bir kalabalık halinde toplandılar. Her biri kendi dilinde konuşulduğunu duyunca şaşakaldılar. ⁷Hayret ve şaşkınlık içinde, «Bakın, bu konuşanların hepsi Celileli değil mi?» diye sordular. ⁸«Nasıl oluyor da her birimiz kendi ana dilimizi işitiyoruz?» ⁹⁻¹¹Aramızda Partlar, Medler, Elamlılar var. Mezopotamya'da, Yahudiye ve Kapadokya'da, Pontus ve Asya ilinde, Frikya ve Pamfilya'da, Mısır ve Libya'nın Kirene'ye yakın bölgelerinde yaşayanlar var. Hem öz Yahudi hem de Yahudiliğe dönme Romalı konuklar, Giritliler ve Araplar var aramızda. Ama her birimiz Tanrı'nın büyük işlerinin kendi dilimizde konuşulduğunu işitiyoruz.»

¹²Hepsi hayret ve şaşkınlık içinde birbirlerine, «Bunun anlamı ne?» diye sordular. ¹³Başkalarıysa, «Bunlar taze şarabı fazla kaçırmış» diye alay ettiler.

Petrus'un Pentikost günü konuşması

¹⁴⁻¹⁵Bunun üzerine Onbirlerle birlikte ayağa kalkan Petrus yüksek sesle kalabalığa şöyle seslendi: «Ey Yahudiler ve Kudüs'te bulunan herkes, bu durumu size açıklayayım. Sözlerime kulak verin. Bu adamlar, sandığınız gibi sarhoş değiller. Saat daha sabahın dokuzu! ¹⁶⁻¹⁷Bu gördüğünüz, Yoel peygamber aracılığıyla önceden bildirilen olaydır:

`Son günlerde, diyor Tanrı,
tüm insanların üzerine Ruhumdan döküleceğim.
Oğullarınız ve kızlarınız peygamberlik edecekler.
Gençleriniz görümler,
yaşlılarınız da düşler görecek.
¹⁸O günlerde gerek erkek gerek kadın,
kullarımın üzerine de Ruhumdan döküleceğim,
onlar da peygamberlik edecekler.
¹⁹Yukarıda, gökyüzünde harikalar yaratacağım.
Aşağıda, yeryüzünde belirtiler,
kan, ateş ve duman bulutları görülecek.
²⁰Rab'bin büyük ve görkemli günü gelmeden önce
güneş kararacak,
ay da kan rengine dönecek.
²¹O zaman Rab'be yakaran¹ herkes kurtulacaktır.'

²²«Ey İsraililer, şu sözleri dinleyin: bildiğiniz gibi Nasıralı İsa, Tanrı'nın, kendisi aracılığıyla aranızda yaptığı mucizeler, harikalar ve belirtilerle kimliği kanıtlanmış bir kişidir. ²³Tanrı'nın önceden belirlenmiş amacı ve önbilgisi uyarınca elinize teslim edilen bu adamı, yasa tanımaz kişilerin eliyle çarpmıha çivileyip öldürdünüz. ²⁴Tanrı ise, ölüm acılarına son vererek O'nu diriltti. Çünkü O'nun ölümüne tutsak kalması olanaksızdı. ²⁵O'nunla ilgili olarak Davut şöyle der:

`Rab'bi her zaman önümde gördüm,

O benim sağımda durduğu için sarsılmam.

²⁶Bu nedenle yüreğim mutlu, dilim sevinçlidir.

Dahası, bedenim de umut içinde yaşayacak.

²⁷Çünkü sen canımı ölümler diyarına terk etmeyeceksin,

Kutsalını çürümeye bırakmayacaksın.

²⁸Yaşam yollarını bana öğrettin;

varlığınla beni sevinçle dolduracaksın.'

²⁹«Kardeşler, size açıkça söyleyebilirim ki, büyük atamız Davut öldü, gömüldü, mezarı da bugüne dek yanı başımızda duruyor. ³⁰Davut bir peygamberdi ve soyundan gelen birini tahtına oturacağına dair Tanrı'nın kendisine ant içerek söz verdiğini biliyordu. ³¹Geleceği görerek Mesih'in ölümden dirilişine ilişkin şunları söyledi: 'O, ölümler diyarına terk edilmedi, bedeni çürümedi.' ³²Tanrı, bu İsa'yı ölümden diriltti ve biz hepimiz bunun tanıklarımız. ³³O, Tanrı'nın sağına yüceltilmiş, vaat edilen Kutsal Ruh'u Baba'dan almış ve şimdi gördüğünüz ve işittiğiniz gibi, bu Ruh'u üzerimize dökmüştür. ³⁴⁻³⁵Davut, kendisi göklere çıkmadığı halde şöyle der:

`Rab Rabbime dedi ki,

Ben düşmanlarını

senin ayaklarının altına serinceye dek¹,

sağımda otur.'

³⁶«Böylelikle tüm İsrail halkı şunu kesinlikle bilsin: Tanrı, sizin çarmıha gerdiğiniz bu İsa'yı hem Rab hem Mesih yapmıştır.»

³⁷Bu sözleri duyanlar, yüreklerine bir hançer saplanmış gibi oldular. Petrus ve öbür elçilere, «Kardeşler, ne yapmalıyız?» diye sordular.

³⁸Petrus onlara şu karşılığı verdi: «Tövbe edin, her biriniz İsa Mesih'in adıyla vaftiz olsun. Böylece günahlarınız bağışlanacak ve Kutsal Ruh armağanını alacaksınız. ³⁹Bu vaat size, çocuklarınıza ve uzakta olanların hepsine, Tanrımız olan Rab'bin kendine çağıracağı herkese yöneliktir.»

⁴⁰Petrus daha birçok sözlerle onları uyardı. «Kendinizi bu sapık kuşaktan kurtarın!» diye yalvardı. ⁴¹Onun sözünü benimseyenler vaftiz oldu. O gün yaklaşık üç bin kişi topluluğa katıldı.

⁴²Bunlar kendilerini elçilerin öğretilerine, paydaşlığa, ekmek bölmeye ve duaya adadılar.

İmanlılar arasındaki birlik

⁴³Herkesi bir korku sarmıştı. Elçilerin aracılığıyla birçok harikalar ve mucizeler yapılıyordu.

⁴⁴İmanlıların tümü bir arada bulunuyor, her şeyi ortaklaşa kullanıyorlardı. ⁴⁵Mallarını mülklerini satıyor ve bunun parasını herkese ihtiyacına göre dağıtıyorlardı. ⁴⁶⁻⁴⁷Her gün tapınakta toplanmaya devam eden imanlılar, kendi evlerinde de ekmek bölüp içten bir sevinç ve sadelikle yemek yiyor ve Tanrı'yı övüyorlardı. Tüm halkın beğenisini kazanmışlardı. Rab de her gün yeni kurtulanları onların arasına katıyordu.

3. Bölüm

Sakat dilencinin iyileştirilmesi

Bir gün Petrus'la Yuhanna, dua vakti olan saat üçte tapınağa çıkıyorlardı. ²O sırada, doğuştan kötürüm olan bir adam, tapınağın 'Güzel Kapı' diye adlandırılan kapısına getiriliyordu. Tapınağa girenlerden para dilenmesi için onu her gün getirip oraya bırakıyorlardı. ³Tapınağa girmek üzere olan Petrus'la Yuhanna'yı gören adam, kendilerinden sadaka istedi. ⁴Petrus'la Yuhanna ona dikkatle baktılar. Sonra Petrus, «Bize bak» dedi. ⁵Adam, onlardan bir şey alacağını umarak gözlerini onların üzerine dikti.

⁶Petrus ona, «Bende gümüş ve altın yok, ama bende olanı sana veriyorum» dedi. «Nasıralı İsa Mesih'in adıyla, yürü!» ⁷Sonra onu sağ elinden kavrayıp kaldırdı. Adamın ayakları ve bilekleri o anda sapasağlam oldu. ⁸Sıçrayıp ayağa kalktı, yürümeye başladı. Yürüyüp sıçrayarak ve Tanrı'yı överek onlarla birlikte tapınağa girdi. ⁹Bütün halk, onun yürüyüp Tanrı'yı övdüğünü gördü. ¹⁰Onun, tapınağın Güzel Kapısında oturup para dilenen kişi olduğunu anlayınca ondaki değişiklik karşısında büyük bir hayret ve şaşkınlığa düştüler.

Petrus'un tapınaktaki konuşması

¹¹Adam, Petrus'la Yuhanna'ya tutunuyordu. Tüm halk hayret içinde 'Süleyman'ın Eyvanı' denilen yerde onlara doğru koştu. ¹²Bunu gören Petrus halka şöyle seslendi: «Ey İsraililer, buna neden şaşıyorsunuz? Neden bize gözlerinizi öyle dikmiş bakıyorsunuz? Sanki biz kendi gücümüz ya da dindarlığımızla bu adamın yürümesini sağlamışız gibi... ¹³İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un Tanrısı, atalarımızın Tanrısı, kulu İsa'yı yüceltmıştır. Siz O'nu ele verdiniz. Pilatus O'nu serbest bırakmaya karar verdiği halde, siz O'nu Pilatus'un önünde reddettiniz. ¹⁴Kutsal ve adil Olanı reddedip bir katilin salıverilmesini istediniz. ¹⁵Siz Yaşam Önderi'ni öldürdünüz, ama Tanrı O'nu ölümden diriltti. Biz bunun tanıklarımız. ¹⁶Gördüğünüz ve tanıdığınız bu adam, İsa'nın adı sayesinde, O'nun adına olan imanla sapasağlam oldu. Hepinizin gözü önünde onu tam sağlığa kavuşturan, İsa'nın aracılığıyla etkin olan imandır.»

¹⁷«Şimdi ey kardeşler, yöneticileriniz gibi sizin de bilgisizlikten ötürü böyle davrandığınızı biliyorum. ¹⁸Ama tüm peygamberlerin ağzından Mesihinin acı çekeceğini önceden bildiren Tanrı, sözünü bu şekilde yerine getirmiştir. ¹⁹⁻²⁰Öyleyse, günahlarınızın silinmesi için tövbe edin ve Tanrı'ya dönün. Öyle ki, Rab size yenilenme fırsatları versin ve sizin için önceden belirlenmiş olan Mesih'i, yani İsa'yı göndersin. ²¹Tanrı'nın eski çağlardan beri kutsal peygamberlerinin ağzından bildirdiği gibi, her şeyin yeniden düzenleneceği zamana dek İsa'nın gökte kalması gerekiyor. ²²Musa şöyle demişti: 'Tanrınız olan Rab size, kendi kardeşlerinizin arasından benim gibi bir peygamber çıkaracak. O'nun size söyleyeceği her sözü dinleyin. ²³O peygamberi dinlemeyen herkes Tanrı'nın halkından koparılıp yok edilecektir.'

²⁴«Samuel ve ondan sonra gelip konuşmuş olan peygamberlerin hepsi de bu günleri duyurmuştur.

²⁵Sizler peygamberlerin mirasçıları, Tanrı'nın atalarınızla yaptığı antlaşmanın mirasçılarısınız. Nitekim Tanrı İbrahim'e şöyle demişti: 'Senin soyunun aracılığıyla yeryüzündeki tüm halklar kutsanacaktır.' ²⁶Tanrı, her birinizi kötü yollarından döndürüp kutsamak için Kulunu ortaya çıkarıp önce size gönderdi.»

4. Bölüm

Petrus'la Yuhanna Yüksek Kurul'un önünde

Kâhinler, tapınak koruyucularının komutanı ve Sadukiler, halka seslenmekte olan Petrus'la Yuhanna'nın üzerine yürüdüler. ²Çünkü onların halka ders vermelerine ve İsa'yı örnek göstererek ölümlerini dirileceğini söylemelerine çok kızmışlardı. ³Onları yakaladılar, akşam olduğu için ertesi güne dek hapiste tuttular. ⁴Ne var ki, konuşmayı dinlemiş olanların birçoğu iman etti. Böylece imanlı erkeklerin sayısı aşağı yukarı beş bine ulaştı.

⁵Ertesi gün Yahudilerin yöneticileri, ihtiyarları ve din bilginleri Kudüs'te toplandılar. ⁶Başkâhin Hanna'nın yanısıra, Kayafa, Yuhanna, İskender ve başkâhinin soyundan olan diğerleri de oradaydı. ⁷Petrus'la Yuhanna'yı huzurlarına getirtip onlara, «Siz bunu hangi güçle ya da kimin adına dayanarak yaptınız?» diye sordular.

⁸O zaman Kutsal Ruh'la dolan Petrus onlara şöyle dedi: «Halkın yöneticileri ve ihtiyarlar! ⁹⁻¹⁰Eğer bugün bir hastaya yapılan iyilik nedeniyle bizden hesap soruluyor ve bu adamın nasıl iyileştiği soruşturuluyorsa, hepiniz ve tüm İsrail halkı şunu bilin: bu adam, sizin çarmıha gerdiğiniz, ama Tanrı'nın ölümden dirilttiği Nasıralı İsa Mesih'in adı sayesinde önünüzde sapaşağlam duruyor. ¹¹İsa,

Şiz yapıcılar tarafından hiçe sayılan,
ama köşenin baş taşı durumuna gelen taş'tır.

¹²Başka hiç kimsede kurtuluş yoktur. Bu göğün altında insanlara bağışlanmış, bizi kurtarabilecek başka hiçbir ad yoktur.»

¹³Kurul üyeleri, Petrus'la Yuhanna'nın yürekliliğini görüp de bunların eğitim görmemiş, sıradan kişiler olduklarını anlayınca şaşıldılar ve onların İsa'yla birlikte bulunmuş olduklarını fark ettiler.

¹⁴İyileştirilmiş olan adam, Petrus ve Yuhanna'yla birlikte gözleri önünde duruyordu; bunun için hiçbir karşılık veremediler.

¹⁵Kurul üyeleri onlara dışarı çıkmalarını buyurduktan sonra durumu kendi aralarında tartışmaya başladılar. ¹⁶«Bu adamları ne yapacağız?» dediler. «Kudüs'te yaşayan herkes, bunların eliyle olağanüstü bir mucize yaratıldığını biliyor. Biz bunu inkâr edemeyiz. ¹⁷Ama bu haberin halk arasında daha çok yayılmasını önlemek için onları tehdit edelim ki, bundan böyle İsa'nın adından kimseye söz etmesinler.»

¹⁸Böylece onları çağırdılar, İsa'nın adını hiç anmamalarını, o adı kullanarak hiçbir şey öğretmemelerini buyurdular. ¹⁹Ama Petrus'la Yuhanna şöyle karşılık verdiler: «Tanrı'nın önünde, Tanrı'nın sözünü değil de sizin sözünüzü dinlemek doğru mudur, kendiniz karar verin. ²⁰Biz gördüklerimizi ve işittiklerimizi anlatmadan edemeyiz.»

²¹Kurul üyeleri onları bir daha tehdit ettikten sonra serbest bıraktılar; onları cezalandırmak için hiçbir gerekçe bulamamışlardı. Çünkü bütün halk, olup bitenler için Tanrı'yı yüceltiyordu.

²²Nitekim mucize sonucu iyileşen adamın yaşı kırkı geçmişti.

İmanlılar cesaret için dua ediyor

²³Serbest bırakılan Petrus'la Yuhanna, arkadaşlarının yanına dönerek başkâhinlerle ihtiyarların kendilerine söylediği her şeyi bildirdiler. ²⁴Arkadaşları bunu duyunca hep birlikte Tanrı'ya şöyle seslendiler: «Ey Efendimiz! Göğü, yeri, denizi ve onların içindekilerin tümünü yaratan sensin.

²⁵Kutsal Ruh aracılığıyla kulun atamız Davut'un ağzından şöyle dedin:

`Uluslar neden hiddetlendi,
halklar neden boş düzenler kurdu?

²⁶Yeryüzünün kralları saf bağladı,
yöneticiler Rab'be ve O'nun Mesihine karşı birleşti.'

²⁷⁻²⁸«Gerçekten de Hirodes ile Pontiyus Pilatus, bu kentte İsrail halkı ve diğer uluslarla birlikte senin meshettiğin kutsal kulun İsa'ya karşı bir araya geldiler. Senin kendi gücün¹ ve isteğinle önceden kararlaştırdığın her şeyi gerçekleştirdiler. ²⁹Ve şimdi ya Rab, onların savurduğu tehditlere bak! Senin sözünü tam bir yüreklilikle duyurmak için biz kullarına güç ver. ³⁰Kutsal kulun İsa'nın adıyla hastaları iyileştirmek için, mucizeler ve harikalar yaratmak için elini uzat.»

³¹Duaları bitince toplandıkları yer sarsıldı. Hepsi Kutsal Ruh'la doldular ve Tanrı sözünü cesaretle duyurmaya devam ettiler.

İmanlılar her şeylerini paylaşıyorlar

³²İnananların topluluğu yürekte ve düşüncede birdi. Hiç kimse sahip olduğu herhangi bir şey için «bu benimdir» demiyor, her şeylerini ortak kabul ediyorlardı. ³³Elçiler, Rab İsa'nın ölümden dirildiğine çok etkili bir biçimde tanıklık ediyorlardı. Tanrı'nın büyük lütfu hepsinin üzerindeydi. ³⁴⁻³⁵Aralarında yoksul olan yoktu. Çünkü toprak ya da ev sahibi olanlar bunları satar, sattıklarının bedelini getirip elçilerin buyruğuna verirlerdi²; bu da herkese ihtiyacına göre dağıtılırdı.

³⁶⁻³⁷Örneğin, Kıbrıs doğumlu bir Levili olan ve elçilerin Barnaba, yani `Cesaret Verici' diye adlandırdıkları Yusuf, sahip olduğu bir tarlayı sattı, parasını getirip elçilerin buyruğuna verdi.

5. Bölüm

Hananya ile Safira

¹⁻²Hananya adında bir adam, karısı Safira'nın onayıyla bir mülk sattı, paranın bir kısmını kendine saklayarak gerisini getirip elçilerin buyruğuna verdi. Karısının da olup bitenlerden haberi vardı.

³Petrus ona, «Hananya, nasıl oldu da Şeytan'a uydun¹, Kutsal Ruh'a yalan söyleyip tarlanın parasının bir kısmını kendine sakladın?» dedi. ⁴«Tarla satılmadan önce sana ait değil miydi? Sen onu sattıktan sonra da parayı dilediğin gibi kullanamaz mıydın? Neden yüreğinde böyle bir düzen kurdun? Sen insanlara değil, Tanrı'ya yalan söylemiş oldun.»

⁵Hananya bu sözleri işitince yere yıkılıp can verdi. Olanları duyan herkesi büyük bir korku sardı.

⁶Gençler kalkıp Hananya'nın ölüsünü kefenlediler ve dışarı taşıyıp gömdüler.

⁷Bundan yaklaşık üç saat sonra Hananya'nın karısı, olanlardan habersiz içeri girdi. ⁸Petrus ona, «Söyle bana, tarlayı bu fiyata mı sattınız?» diye sordu.

«Evet, bu fiyata» dedi Safira.

⁹Petrus ona şöyle dedi: «Rab'bin Ruhunu sınamak için nasıl oldu da sözbirliği ettiniz? İşte, kocanı gömenlerin ayak sesleri kapıda, seni de dışarı taşıyacaklar.» ¹⁰Kadın o anda Petrus'un ayakları dibine yıkılıp can verdi. İçeri giren gençler onu ölmüş buldular, onu da dışarı taşıyarak kocasının yanına gömdüler. ¹¹İnanlılar topluluğunun tümünü ve olayı duyanların hepsini büyük bir korku sardı.

Elçiler birçok kişiyi iyileştiriyor

¹²Elçilerin aracılığıyla halk arasında birçok mucizeler ve harikalar yaratılıyordu. İnanlıların hepsi Süleyman'ın Eyvanında toplanıyordu. ¹³Halk onlara büyük saygı duyduğu halde, dışarıdan hiç kimse onlara katılmayı göze alamıyordu. ¹⁴Buna rağmen, Rab'be inanıp topluluğa katılan erkek ve kadınların sayısı giderek arttı. ¹⁵Bütün bunların sonucu, yoldan geçen Petrus'un hiç değilse gölgesi bazılarının üzerine düşsün diye halk, hasta olanları caddelere çıkartıp şilteler ve döşekler üzerine yatırır oldu. ¹⁶Kudüs'ün çevresindeki kasabalardan da kalabalıklar geliyor, hastaları ve kötü ruhlardan acı çekenleri getiriyorlardı. Bunların hepsi iyileştirildi.

Elçilere yapılan baskılar

¹⁷⁻¹⁸Bunun üzerine, kıskançlıkla dolan başkâhin ve beraberindekilerin hepsi, yani Saduki mezhebinden olanlar, elçileri yakalatıp devlet hapishanesine attırdılar. ¹⁹⁻²⁰Ama geceleyin Rab'bin bir meleği zindanın kapılarını açıp onları dışarı çıkarttı. «Gidin! Tapınağa girip bu yeni yaşamla ilgili sözlerin hepsini halka duyurun» dedi. ²¹Elçiler bu buyruğa uyarak gün doğarken tapınağa girip ders vermeye başladılar.

Başkâhin ve beraberindekiler gelince Yüksek Kurul'u, İsrail halkının tüm ihtiyarlarını toplantıya çağırdılar. Sonra elçileri getirtmek için tutukevine adam yolladılar. ²²⁻²³Ne var ki, görevliler zindana vardıklarında elçileri bulamadılar. Geri dönerek şu haberi iletiler: «Tutukevini kilitli ve tam bir güvenlik altında, nöbetçileri de kapılarda durur bulduk. Ama kapıları açtığımızda içerde kimseyi bulamadık!» ²⁴Bu sözleri işiten tapınak koruyucularının komutanıyla başkâhinler şaşkına döndüler, bu işin sonunun nereye varacağını merak etmeye başladılar.

²⁵O sırada yanlarına gelen biri, «Bakın, hapse attığımız adamlar tapınakta dikilmiş, halka ders veriyor» diye haber getirdi. ²⁶Bunun üzerine komutanla görevliler gidip elçileri getirdiler. Halkın kendilerini taşlamasından korktukları için zor kullanmadılar.

²⁷⁻²⁸Elçileri getirip Yüksek Kurul'un önüne çıkardılar. Başkâhin onları sorguya çekti: «Bu adı kullanarak ders vermeyin diye size kesin buyruk vermiştik» dedi. «Ama siz öğretinizi Kudüs kentinin her tarafına yaydınız. İlle de bizi bu adamın kanını dökmekten sorumlu göstermek istiyorsunuz.»

²⁹Petrus ve öbür elçiler şöyle karşılık verdiler: «İnsanlardan çok, Tanrı'nın sözünü dinlemek gerek. ³⁰Atalarımızın Tanrısı, sizin çarpmıha gererek öldürdüğünüz İsa'yı diriltti. ³¹İsrail'e,

günahlarından tövbe etme ve bağışlanma fırsatını vermek için Tanrı O'nu Önder ve Kurtarıcı olarak kendi sağına yükseltti. ³²Biz, Tanrı'nın kendi sözünü dinleyenlere verdiği Kutsal Ruh'la birlikte bu olayların tanıklarımız.»

³³Kurul üyeleri bu sözleri işitince küplere bindiler ve elçileri yok etmek istediler. ³⁴⁻³⁵Ama tüm halkın saygısını kazanmış bir Kutsal Yasa öğretmeni olan Gamalyel adlı bir Ferisi, Yüksek Kurul'da ayağa kalktı, elçilerin kısa bir süre için dışarı çıkartılmasını buyurarak kurul üyelerine şunları söyledi: «Ey İsraililer, bu adamlara yapacağınızı iyi düşünün. ³⁶Bir süre önce Tevdas da kendi kendisiyle ilgili büyük iddialarda bulunarak başkaldırdı. Dört yüz kadar kişi de ona katıldı. Ama adam öldürüldü, izleyicilerinin hepsi dağıtıldı, hareket yok oldu. ³⁷Ondan sonra, sayım yapıldığı günlerde ortaya çıkan Celileli Yahuda, bir sürü insanı ayartıp peşine taktı. Ama o da öldürüldü ve izleyicilerinin hepsi darmadağın oldu. ³⁸Şimdi size şunu söyleyeyim: bu adamlarla uğraşmayın, onları rahat bırakın! Çünkü bu girişim, bu hareket insan işiyse, yok olup gidecektir. ³⁹Yok eğer Tanrı'nın işiyse, bu adamları yok edemezsiniz. Hatta kendinizi Tanrı'ya karşı savaşır durumda bulabilirsiniz.»

Kurul üyeleri Gamalyel'in bu öğüdünü kabul ettiler. ⁴⁰Elçileri içeri çağırıp kamçılattılar ve İsa'nın adından söz etmemelerini buyurduktan sonra salıverdiler.

⁴¹Elçiler, İsa'nın adı uğruna hakarete layık görüldükleri için Yüksek Kurul'un huzurundan sevinç içinde ayrıldılar. ⁴²Her gün tapınakta ve evlerde ders vermekten ve Mesih İsa'yla ilgili müjdeyi yaymaktan geri kalmadılar.

6. Bölüm

Yedi yardımcı

İsa'nın öğrencilerinin sayıca çoğaldığı o günlerde, Grekçe konuşan Yahudiler, günlük yardım dağıtımında kendi dullarına gereken ilginin gösterilmediğini ileri sürerek İbranice konuşan Yahudilerden yakınmaya başladılar. ²Bunun üzerine Onikiler, bütün öğrencileri bir araya toplayıp şöyle dediler: «Tanrı sözünü yayma işini bırakıp maddi işlerle uğraşmamız¹ doğru olmaz. ³Bu nedenle kardeşler, aranızdan Ruh'la ve bilgelikle dolu, yedi saygın kişi seçin. Onları bu iş için görevlendirelim. ⁴Biz ise kendimizi duaya ve Tanrı sözünü yayma işine adayalım.»

⁵⁻⁶Bu öneri bütün topluluğu hoşnut etti. Böylece, iman ve Kutsal Ruh'la dolu biri olan İstefan'ın yanısıra Filipus, Prokorus, Nikanor, Timon, Parmenas ve Yahudiliğe dönme Antakyalı Nikolas'ı seçip elçilerin önüne çıkardılar. Elçiler de dua edip ellerini onların üzerine koydular.

⁷Böylece Tanrı'nın sözü yayılıyor, Kudüs'teki öğrencilerin sayısı artıkça artıyor, kâhinlerden birçoğu da iman çağrısına uyuyordu.

İstefan tutuklanıyor

⁸Tanrı'nın lütfuyla ve kudretle dolu olan İstefan, halk arasında büyük harikalar ve mucizeler yaratıyordu. ⁹Ne var ki, Azatlılar havrası diye bilinen havranın bazı üyeleri ve Kirene'den, İskenderiye'den, Kilikya'dan ve Asya ilinden bazı kişiler İstefan'la çekişmeye başladılar. ¹⁰Ama İstefan'ın konuşmasındaki bilgeliğe ve Ruh'a karşı koyamadılar. ¹¹Bunun üzerine birkaç kişiyi el

altından ayartarak onlara, «Bu adamın Musa'ya ve Tanrı'ya karşı küfür dolu sözler söylediğini duyduk» dedirttiler.

¹²Böylelikle halkı, ihtiyarları ve din bilginlerini kışkırttılar. Gidip İstefan'ı yakaladılar ve Yüksek Kurul'un önüne çıkardılar. ¹³Getirdikleri yalancı tanıklar, «Bu adam durmadan bu kutsal yere ve Yasa'ya karşı konuşuyor» dediler. ¹⁴«'Nasıralı İsa burayı yıkacak, Musa'nın bize emanet ettiği töreleri de değiştirecek' dediğini duyduk.»

¹⁵Kurul'da oturanların hepsi, İstefan'a baktıklarında yüzünün bir melek yüzüne benzediğini gördüler.

7. Bölüm

İstefan'ın konuşması

Başkâhin, «Bu iddialar doğru mu?» diye sordu.

²⁻³İstefan şöyle karşılık verdi: «Kardeşler ve babalar, beni dinleyin. Atamız İbrahim daha Mezopotamya'dayken, Haran'a yerleşmeden önce, yüce Tanrı ona görünüp şöyle dedi: `Ülkeni ve akrabalarını bırak, sana göstereceğim ülkeye git.'

⁴«Bunun üzerine İbrahim Kildanilerin ülkesini bırakıp Haran'a yerleşti. Babasının ölümünden sonra da Tanrı onu oradan alıp şimdi sizin yaşadığınız bu ülkeye getirdi. ⁵Burada ona herhangi bir miras, bir karış toprak bile vermemişti. Ama İbrahim'in o sırada hiç çocuğu olmadığı halde, Tanrı bu ülkeyi mülk olarak ona ve ondan sonra gelecek torunlarına vereceğini vaat etti. ⁶Tanrı şöyle dedi: `Senin torunların, yabancı bir ülkede, gurbette yaşayacaklar. Dört yüz yıl köle olarak çalıştırılacak, kötü muamele görecekler. ⁷Ama ben' dedi Tanrı, `kölelik edecekleri ulusu cezalandıracağım. Bundan sonra oradan çıkacak ve bana bu yerde tapınacaklar.' ⁸Sonra Tanrı onunla, sünnete dayalı antlaşmayı yaptı. Böylelikle İbrahim, İshak'ın babası oldu ve onu sekiz günlükken sünnet etti. Ve İshak Yakup'un, Yakup da on iki büyük atamızın babası oldu.

⁹⁻¹⁰«Yusuf'u kıskanan atalarımız, onu köle olarak Mısır'a sattılar. Ama Tanrı onunla beraberdi ve onu bütün sıkıntılardan kurtardı. Ona bilgelik vererek Mısır kralı Firavun'un gözüne girmesini sağladı. Firavun da onu Mısır ve tüm saray halkı üzerinde yönetici tayin etti.

¹¹«Sonra tüm Mısır ve Kenan ülkesini kıtlık vurdu, büyük sıkıntılar başladı. Atalarımız yiyecek bulamadılar. ¹²Mısır'da tahıl bulunduğunu duyan Yakup, atalarımızı oraya ilk yolculuklarına gönderdi. ¹³Mısır'a ikinci gelişlerinde ise Yusuf, kardeşlerine kimliğini açıkladı. Firavun böylece Yusuf'un ailesini tanımış oldu. ¹⁴Yusuf haber yollayıp babası Yakup'u ve tüm akrabalarını, toplam yetmiş beş kişiyi çağırttı. ¹⁵Böylece Yakup Mısır'a gitti. Kendisi de atalarımız da orada öldüler. ¹⁶Kemikleri sonra Şekem'e getirilerek İbrahim'in Şekem'de Hamor oğullarından bir miktar gümüş karşılığında satın almış olduğu mezara konuldu.

¹⁷«Tanrı'nın İbrahim'e vermiş olduğu sözün gerçekleşeceği zaman yaklaştığında, Mısır'daki halkımızın nüfusu bir hayli çoğalmıştı. ¹⁸Sonunda Yusuf'u hiç tanımamış başka bir kral Mısır'da tahta çıktı. ¹⁹Bu adam, halkımıza karşı haince davrandı, atalarımıza kötülük etti. Onları, yeni doğan çocuklarını açıkta bırakıp ölüme terk etmeye zorladı.

²⁰⁻²¹«O sırada, son derece güzel bir çocuk olan Musa doğdu. Musa, üç ay babasının evinde beslendikten sonra açıkta bırakıldı. Firavun'un kızı onu bulup evlat edindi ve kendi oğlu olarak yetiştirdi. ²²Musa, Mısırlıların tüm bilim dallarında eğitildi. Gerek sözde, gerek eylemde güçlü biri oldu.

²³«Kırk yaşını doldurunca Musa'nın yüreğinde öz kardeşleri olan İsrail oğullarının durumunu yakından görme arzusu doğdu. ²⁴Onlardan birine haksızlık edildiğini gören Musa, onu savundu. Haksızlığı yapan Mısırlıyı öldürerek ezilenin öcünü aldı. ²⁵'Kardeşlerim Tanrı'nın benim aracılığımla kendilerini kurtaracağını anlarlar' diye düşünüyordu. Ama onlar bunu anlamadılar. ²⁶Ertesi gün Musa, kavga eden iki İbraniyle karşılaşınca onları barıştırmak istedi. 'Efendiler' dedi, 'siz kardeşsiniz. Niye birbirinize haksızlık ediyorsunuz?'

²⁷«Ne var ki, soydaşına haksızlık eden kişi Musa'yı yana iterek, 'Kim seni başımıza yönetici ve yargıç yaptı?' dedi. ²⁸'Yoksa dün Mısırlıyı öldürdüğün gibi beni de mi öldürmek istiyorsun?' ²⁹Bu söz üzerine Musa Midyan ülkesine kaçtı. Orada gurbette yaşadı ve iki oğul babası oldu.

³⁰«Kırk yıl geçtikten sonra Musa'ya, Sina dağının yakınlarındaki çölde, yanan bir çalının alevleri içinde bir melek görüldü. ³¹⁻³²Musa gördüklerine şaşıtı. Daha yakından bakmak için yaklaştığında, Rab ona şöyle seslendi: 'Senin atalarının Tanrısı, İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un Tanrısı ben'im.' Korkuyla titreyen Musa bakmaya cesaret edemedi.

³³«Sonra Rab ona, 'Çarıklarını çıkart ayaklarından! Çünkü üzerinde durduğun yer kutsal topraktır' dedi. ³⁴'Mısır'da halkıma yapılan kötü muameleyi gözlerimle gördüm, iniltilerini işittim ve onları kurtarmaya geldim. Şimdi gel, seni Mısır'a göndereceğim.'

³⁵«Bu Musa, 'kim seni yönetici ve yargıç yaptı?' diye reddettikleri Musa'ydı. Tanrı onu, çalıda kendisine görünen meleğin aracılığıyla yönetici ve kurtarıcı olarak gönderdi. ³⁶Halkı Mısır diyarından çıkararak, orada, Kızıldeniz'de ve kırk yıl boyunca çölde harikalar ve mucizeler yaratan oydu. ³⁷İsrail oğullarına, 'Tanrı size kendi kardeşlerinizin arasından benim gibi bir peygamber çıkaracak' diyen Musa odur. ³⁸Çöldeki topluluğun arasında yaşamış, Sina dağında kendisiyle konuşan melekle ve atalarımızla birlikte bulunmuş olan odur. Bize iletmek üzere kendisine yaşam dolu sözler verildi.

³⁹«Ne var ki, atalarımız onun sözünü dinlemek istemediler. Onu reddettiler, Mısır'a dönmeyi özler oldular. ⁴⁰Harun'a, 'Bize öncülük edecek ilahlar yap' dediler. 'Çünkü bizi Mısır diyarından çıkararak o Musa'ya ne olduğunu bilmiyoruz!' ⁴¹Ve o günlerde buzağı biçiminde bir put yapıp ona kurbanlar sundular. Kendi elleriyle yaptıkları bu put için bir şenlik düzenlediler. ⁴²Bu yüzden Tanrı onlardan yüz çevirip onları göksel cisimlere kulluk etmeye terk etti. Peygamberlerin kitabında yazılmış olduğu gibi:

'Ey İsrail halkı,
çölde kırk yıl boyunca
bana mı adaklar ve kurbanlar sundunuz?
⁴³Siz Molok'un¹ çadırını
ve ilahınız Refan'ın¹ yıldızını taşıdınız.
Tapınmak için yaptığınız putlardı bunlar.
Bu yüzden sizi Babil'in ötesine süreceğim.'

⁴⁴«Çölde atalarımızın Tanıklık çadırı vardı. Musa bunu, kendisiyle konuşan Tanrı'nın buyurduğu gibi, gördüğü örneğe göre yapmıştı. ⁴⁵Tanıklık çadırını önceki kuşaktan teslim alan atalarımız, Yeşu'nun önderliğinde diğer ulusların topraklarını ele geçirdikleri zaman, çadırı beraberlerinde getirdiler. Ulusları atalarımızın önünden kovan Tanrı'nın kendisiydi. Çadır, Davut'un zamanına dek kaldı. ⁴⁶Tanrı'nın beğenisini kazanmış olan Davut, Yakup'un Tanrısı için bir barınak yapmaya izin istedi. ⁴⁷Oysa Tanrı için bir ev yapan Süleyman oldu.

⁴⁸⁻⁵⁰«Ne var ki, en yüce Olan, elle yapılmış konutlarda oturmaz. Peygamberin belirttiği gibi,
`Gök benim tahtım,
yeryüzü ayaklarımın basamağıdır.
Bana nasıl bir ev yapacaksınız?
Ya da, dinleneceğim yer neresidir?
Bütün bunlar benim elimin eseri değil mi?
diyor Rab.'

⁵¹«Ey dik kafalılar, yürekleri ve kulakları sünnet edilmemiş olanlar!¹ Siz tıpkı atalarınıza benziyorsunuz, her zaman Kutsal Ruh'a karşı direniyorsunuz. ⁵²⁻⁵³Atalarınız peygamberlerin hangisine zulmetmediler ki? Adil Olan'ın geleceğini önceden bildirenleri de öldürdüler. Melekler aracılığıyla buyrulan Yasa'yı alıp da buna uymayan sizler, şimdi de adil Olan'a ihanet edip O'nu katlettiniz!»

İstefan'ın taşlanıp öldürülmesi

⁵⁴Kurul üyeleri bu sözleri duyunca küplere bindiler, İstefan'a karşı dişlerini gıcırdattılar. ⁵⁵Kutsal Ruh'la dolu olan İstefan ise, gözlerini göğe dikip Tanrı'nın görkemini ve Tanrı'nın sağında duran İsa'yı gördü. ⁵⁶«Bakın» dedi, «göklerin açıldığını ve İnsanoğlu'nun Tanrı'nın sağında durmakta olduğunu görüyorum.»

⁵⁷Bunun üzerine kulaklarını tıkayıp çılgınlık atarak hep birlikte İstefan'a saldırdılar. ⁵⁸Onu kentten dışarı atıp taşa tuttular. İstefan'a karşı tanıklık etmiş olanlar, kaftanlarını Saul adlı bir gencin ayaklarının dibine bıraktılar. ⁵⁹İstefan taş yağmuru altında, «Rab İsa, ruhumu al!» diye yakarıyordu. ⁶⁰Sonra diz çökerek yüksek sesle şöyle dedi: «Ya Rab, bu günahı onlara yükleme!» Bunu söyledikten sonra gözlerini yaşama kapadı.

8. Bölüm

İstefan'ın öldürülmesini Saul da onaylamıştı.

O gün Kudüs'teki inanlılar topluluğuna karşı korkunç bir baskı dönemi başladı. Elçiler hariç tüm imanlılar Yahudiye ve Samiriye'nin her yanına dağıldılar. ²Bazı dindar kişiler, İstefan'ı gömdükten sonra onun için büyük yas tuttular. ³Saul ise inanlılar topluluğunu kırıp geçiriyordu. Ev ev dolaşarak, kadın erkek demeden imanlıları dışarı sürüklüyor, hapse atıyordu.

Filipus Samiriye'de

⁴Bunun sonucu dağılan imanlılar, gittikleri her yerde Tanrı sözünü müjdeliyorlardı. ⁵Filipus, Samiriye kentine gidip oradakilere Mesih'i tanıtmaya başladı. ⁶Filipus'u dinleyen ve yaptığı

mucizeleri gören kalabalıklar, hep birlikte onun söylediklerine kulak verdiler. ⁷Birçoklarının içinden kötü ruhlar yüksek sesle haykırarak çıktı; bir sürü felçli ve kötürüm iyileştirildi. ⁸Ve o kentte büyük sevinç oldu.

Büyücü Simun

⁹Ne var ki, kentte bir süreden beri büyücülük yapan ve Samiriye halkını şaşkına çeviren Simun adlı biri vardı. Simun, büyük adam olduğunu iddia ediyordu. ¹⁰Küçük büyük, herkes onu dikkatle dinler, «Büyük Güç dedikleri Tanrı gücü işte budur» derlerdi. ¹¹Uzun zamandan beri onları büyücülüğüyle şaşkına çevirdiği için onu dikkatle dinlerlerdi. ¹²Ama Tanrı'nın Egemenliği ve İsa Mesih adıyla ilgili müjdeyi duyuran Filipus'un söylediklerine inandıkları zaman, erkekler de kadınlar da vaftiz oldular. ¹³Simun'un kendisi de inanıp vaftiz oldu. Ondandır sürekli olarak Filipus'un yanında kaldı. Doğüstü belirtileri ve yapılan büyük mucizeleri görünce şaşkına döndü.

¹⁴Kudüs'teki elçiler, Samiriye halkının, Tanrı'nın sözünü benimsediğini duyunca Petrus'la Yuhanna'yı onlara gönderdiler. ¹⁵Petrus'la Yuhanna oraya varınca, Samiriyeli imanlıların Kutsal Ruh'u almaları için dua ettiler. ¹⁶Çünkü Ruh daha hiçbirinin üzerine inmemişti. Rab İsa'nın adıyla vaftiz olmuşlardı, o kadar. ¹⁷Petrus'la Yuhanna onların üzerine ellerini koyunca, onlar da Kutsal Ruh'u aldılar.

¹⁸⁻¹⁹Elçilerin bu el koyma hareketiyle Kutsal Ruh'un verildiğini gören Simun onlara para teklif ederek, «Bana da bu yetkiyi verin ki, kimin üzerine ellerimi koysam Kutsal Ruh'u alsın» dedi.

²⁰Petrus ona şöyle dedi: «Paran seninle birlikte mahvolsun! Çünkü Tanrı'nın armağanını parayla elde edebileceğini sandın. ²¹Senin bu işte bir payın, bir hakkın yok. Yüreğin, Tanrı'nın gözünde doğru değildir. ²²Bu kötülüğünden tövbe et ve Rab'be yalvar, yüreğindeki bu düşünce belki bağışlanır. ²³Senin kin dolu, kötülüğe tutsak olmuş biri olduğunu görüyorum.»

²⁴Simun, «Benim için Rab'be yalvarın da söylediklerinizden hiçbiri başıma gelmesin» diye karşılık verdi.

²⁵Petrus'la Yuhanna tanıklık edip Rab'bin sözünü bildirdikten sonra, Samiriye'nin birçok köyünde de Müjde'yi duyura duyura Kudüs'e döndüler.

Filipus ve Etiyopyalı

²⁶Bu arada Rab'bin bir meleği Filipus'a şöyle seslendi: «Kalk, güneye doğru, Kudüs'ten Gazze'ye inen yola, çöl yoluna git.» ²⁷⁻²⁸Filipus da kalkıp gitti. Bu sırada, Etiyopya kraliçesi Kandaki'nin vezirlerinden biri, kraliçenin tüm hazinelerinden sorumlu olan Etiyopyalı bir hadım, ülkesine dönmekteydi. Tapınmak için Kudüs'e gitmiş olan hadım arabasında oturmuş, Yeşaya peygamberin kitabını okuyordu. ²⁹Ruh Filipus'a, «Git» dedi, «şu arabaya yetiş.»

³⁰Filipus koşup arabanın yanına geldi ve hadımın Yeşaya peygamberi okumakta olduğunu işitti. «Acaba okuduklarını anlıyor musun?» diye sordu.

³¹Hadım, «Biri bana yol göstermedikçe nasıl anlayabilirim ki?» diyerek Filipus'un arabaya binip yanına oturmasını rica etti. ³²Kutsal Yazılardan okuduğu bölüm şuydu:

«Koyun gibi boğazlanmaya götürüldü;
kırkıcının önünde kuzu nasıl ses çıkarmazsa,
O da öylece ağzını açmadı.

³³Aşağılandığında adalet O'ndan esirgendi.
O'nun soyunu kim anacak?
Çünkü yeryüzündeki yaşamına son verildi.»

³⁴Hadım Filipus'a, «Lütfen açıklar mısınız, peygamber kimden söz ediyor, kendisinden mi, bir başkasından mı?» diye sordu. ³⁵Bunun üzerine Filipus anlatmaya koyuldu. Kutsal Yazıların bu bölümünden başlayarak ona İsa'yla ilgili müjdeyi bildirdi.

³⁶⁻³⁷Yolda giderlerken su bulunan bir yere geldiler. Hadım, «Bak, burada su var» dedi. «Vaftiz olmama ne engel var?»¹

³⁸Sonra arabanın durmasını buyurdu. Filipus'la hadım birlikte suya girdiler ve Filipus hadımı vaftiz etti. ³⁹Sudan çıktıkları zaman Rab'bin Ruhu Filipus'u hemen oradan uzaklaştırdı. Filipus'u bir daha görmeyen hadım sevinç içinde yoluna devam etti. ⁴⁰Filipus ise kendini Aşdot kentinde buldu. Sezariye'ye varıncaya dek tüm kentleri dolaşarak Müjde'yi duyurdu.

9. Bölüm

İsa Saul'a görünüyor

¹⁻²Saul ise Rab'bin öğrencilerine karşı hâlâ tehdit ve ölüm soluyordu. Başkâhine gitti, Şam'daki havralara verilmek üzere mektuplar yazmasını istedi. Orada İsa'nın yolunda yürüyen kadın erkek, kimi bulsa tutuklayıp Kudüs'e getirmek niyetindeydi. ³Yol alıp Şam'a yaklaştığı sırada, birdenbire gökten gelen bir ışık çevresini aydınlattı. ⁴Yere yıkılan Saul, bir sesin kendisine, «Saul, Saul, neden bana zulmediyorsun?» dediğini işitti.

⁵Saul, «Ey efendim, sen kimsin?» dedi.

«Ben, senin zulmettiğin İsa'yım» diye cevap geldi. ⁶«Haydi kalk ve kente gir, ne yapman gerektiği sana bildirilecek.»

⁷Saul'la birlikte yolculuk eden adamların dilleri tutuldu, oldukları yerde kalakaldılar. Sesi duydularsa da, kimseyi göremediler. ⁸Saul yerden kalktı, ama gözlerini açtığında hiçbir şey göremiyordu. Sonra kendisini elinden tutup Şam'a götürdüler. ⁹Üç gün boyunca gözleri görmeyen Saul hiçbir şey yiyip içmedi.

¹⁰Şam'da Hananya adında bir İsa öğrencisi vardı. Bir görünümde Rab ona, «Hananya!» diye seslendi.

«Buradayım, Rab» dedi Hananya.

¹¹Rab ona, «Kalk» dedi, «Doğru Sokak denilen sokağa git ve Yahuda'nın evinde Saul adında Tarsuslu birini ara. Şu anda orada dua ediyor. ¹²Görümünde yanına Hananya adlı birinin geldiğini ve gözlerini açmak için ellerini kendisinin üzerine koyduğunu görmüştür.»

¹³Hananya şöyle karşılık verdi: «Rab, birçoklarının bu adam hakkında neler anlattıklarını duydum. Kudüs'te senin kutsallarına nice kötülük yapmış! ¹⁴Burada da senin adını anan herkesi tutuklamak için başkâhinlerden yetki almıştır.»

¹⁵Rab ona, «Git!» dedi. «Bu adam, benim adımın diğer uluslara, krallara ve İsrail oğullarına duyurmak üzere seçilmiş bir aracımdır. ¹⁶Benim adım uğruna ne kadar sıkıntı çekmesi gerekeceğini ona göstereceğim.»

¹⁷Bunun üzerine Hananya gitti, eve girdi ve ellerini Saul'un üzerine koydu. «Saul kardeş» dedi, «sen buraya gelirken yolda sana görünen Rab, yani İsa, gözlerin açılsın ve Kutsal Ruh'la dolasın diye beni yolladı.» ¹⁸⁻¹⁹Hemen o anda Saul'un gözlerinden perde gibi bir şeyler düştü. Yeniden görmeye başlayan Saul kalktı, vaftiz oldu, sonra yemek yiyip kuvvet buldu.

Saul, Şam'da ve Kudüs'te

Saul, birkaç gün Şam'daki öğrencilerin yanında kaldı. ²⁰Havralarda İsa'nın Tanrı'nın Oğlu olduğunu hemen duyurmaya başladı. ²¹Onu duyanların hepsi şaşkına döndü. «Kudüs'te bu adı ananları kırıp geçiren adam bu değil mi? Buraya da, öylelerini tutuklayıp başkâhinlere götürmek amacıyla gelmedi mi?» diyorlardı. ²²Saul ise günden güne güçleniyordu. İsa'nın Mesih olduğuna dair kanıtlar göstererek Şam'da yaşayan Yahudileri şaşkına çeviriyordu.

²³Aradan günler geçti. Yahudiler, Saul'u öldürmek için bir düzen kurdular. ²⁴Ne var ki, kurdukları düzenle ilgili haber Saul'a ulaştı. Yahudiler onu öldürmek için gece gündüz kentin kapılarını gözlüyorlardı. ²⁵Ama Saul'un öğrencileri geceleyin kendisini aldılar, kentin surlarından sarkıttıkları bir küfe içinde aşağı indirdiler.

²⁶Saul Kudüs'e varınca oradaki öğrencilere katılmaya çalıştı. Ama hepsi ondan korkuyor, İsa'nın bir öğrencisi olduğuna inanıyorlardı. ²⁷O zaman Barnaba onu alıp elçilere götürdü. Onlara, Saul'un Şam yolunda Rab'bi nasıl gördüğünü, Rab'bin de onunla konuştuğunu, Şam'da ise onun İsa adını nasıl korkusuzca duyurduğunu anlattı. ²⁸Böylelikle Saul, Kudüs'te girip çıktıkları her yerde öğrencilerle birlikte bulunarak Rab'bin adını korkusuzca duyurmaya başladı. ²⁹Dili Grekçe olan Yahudilerle konuşup tartışıyordu. Ama onlar onu öldürmeyi tasarlıyorlardı. ³⁰Kardeşler bunu öğrenince onu Sezariye'ye götürüp oradan Tarsus'a yolladılar.

³¹Tüm Yahudiye, Celile ve Samiriye'deki inanlılar topluluğu esenliğe kavuştu. Gelişen ve Rab korkusu içinde yaşayan topluluk, Kutsal Ruh'un yardımıyla sayıca büyüyordu.

Eneyas ve Tabita

³²Bu arada her tarafı dolaşan Petrus, Lidda'da yaşayan kutsallara da uğradı. ³³Orada, felçli olup sekiz yıldan beri yataktan kalkamayan Eneyas adında birini buldu. ³⁴Petrus ona, «Eneyas, İsa Mesih seni iyileştiriyor» dedi. «Kalk, yatağını topla.» Eneyas hemen ayağa kalktı. ³⁵Lidda ve Şaron'da yaşayan herkes onu gördü ve Rab'be döndü.

³⁶Yafa'da İsa öğrencisi olan Tabita adında bir kadın vardı. Tabita, 'ceylan' anlamına gelir. Bu kadın her zaman iyilik yapıp yoksullara yardım ederdi. ³⁷O günlerde hastalanıp öldü. Ölüsünü yıkayıp üst kattaki odaya koydular. ³⁸Lidda Yafa'ya yakın olduğundan, Petrus'un Lidda'da

bulduğunu duyan öğrenciler ona iki kişi yollayıp, «Vakit kaybetmeden yanımıza gel» diye yalvardılar.

³⁹Petrus kalkıp onlarla birlikte gitti. Eve varınca onu üst kattaki odaya çıkardılar. Bütün dul kadınlar ağlayarak Petrus'un çevresinde toplandılar. Ona, Ceylan'ın kendileriyle birlikteyken dikmiş olduğu entarilerle üstlükleri gösterdiler. ⁴⁰Petrus, herkesi dışarı çıkarttı, diz çöküp dua etti. Sonra ölüye doğru dönerek, «Tabita, kalk» dedi. Kadın gözlerini açtı, Petrus'u görünce doğrulup oturdu. ⁴¹Petrus elini uzatarak onu ayağa kaldırdı. Sonra kutsallarla dul kadınları çağırdı, Ceylan'ı diri olarak onlara teslim etti. ⁴²Bu olayın haberi bütün Yafa'ya yayıldı ve birçokları Rab'be inandı. ⁴³Petrus uzunca bir süre Yafa'da, Simun adında bir dericinin evinde kaldı.

10. Bölüm

İman eden yüzbaşı

¹⁻²Sezariye'de Kornelyus adında bir adam vardı. 'İtalyan' taburunda yüzbaşı olan Kornelyus, dindar, bütün ev halkıyla birlikte Tanrı'dan korkan bir adamdı. Halka çok yardımda bulunur, Tanrı'ya sürekli dua ederdi. ³Bir gün saat üç sularında, bir görünümde Tanrı'nın bir meleğinin kendisine geldiğini açıkça gördü. Melek ona, «Kornelyus» diye seslendi.

⁴Kornelyus korku içinde gözlerini ona dikti, «Ne var, efendim?» dedi.

Melek ona şöyle dedi: «Duaların ve sadakaların anılmak üzere Tanrı katına ulaştı. ⁵Şimdi Yafa'ya adam yolla, Petrus olarak da tanınan Simun'u çağır. ⁶Petrus, evi deniz kıyısında bulunan Simun adlı bir dericinin yanında kalıyor.»

⁷Kendisiyle konuşan melek uzaklaştıktan sonra Kornelyus, uşaklarından ikisini ve özel yardımcılarında olan dindar bir askeri çağırdı. ⁸Kendilerine her şeyi anlattıktan sonra onları Yafa'ya gönderdi.

Petrus'un görünümü

⁹Ertesi gün onlar yol alıp kente yaklaşırlarken, saat on iki sularında Petrus dua etmek için dama çıktı. ¹⁰Acıkınca da yemek istedi. Yemek hazırlanırken Petrus kendinden geçti. ¹¹Göğün açıldığını ve büyük bir çarşafı andıran bir nesnenin dört köşesinden sarkıtılarak yeryüzüne indirildiğini gördü. ¹²Çarşafın içinde, yeryüzünde yaşayan her türden dört ayaklı hayvanlar, sürüngenler ve gökte uçan kuşlar vardı. ¹³Bir ses ona, «Kalk Petrus, kes ve ye!» dedi.

¹⁴«Asla olmaz, Rab!» dedi Petrus. «Hiçbir zaman murdar ya da kirli herhangi bir şey yememişimdir.»

¹⁵Ses tekrar, ikinci kez duyuldu; Petrus'a, «Tanrı'nın temiz kıldıklarına sen murdar deme» dedi.

¹⁶Bu, üç kez tekrarlandı. Sonra çarşafı andıran nesne hemen göğe alındı.

¹⁷Petrus şaşkınlık içindeydi. Gördüğü görünümün ne anlama gelebileceğini düşünürken, Kornelyus'un gönderdiği adamlar Simun'un evini soruşturmuş, gelip dış kapının önünde durmuşlardı. ¹⁸Evdekilere seslenerek, «Petrus diye tanınan Simun burada mı kalıyor?» diye sordular.

¹⁹Petrus hâlâ görümün anlamını düşünürken Ruh ona, «Bak, üç kişi seni arıyor» dedi. ²⁰«Haydi kalk, aşağı in. Hiç çekinmeden onlarla git. Çünkü onları ben gönderdim.»

²¹Petrus aşağı inip adamlara, «Aradığınız kişi benim» dedi. «Gelişinizin sebebi ne acaba?»

²²«Doğru ve Tanrı'dan korkan, tüm Yahudi ulusunca iyiliğiyle tanınan, Kornelyus adında bir yüzbaşı var» dediler. «Kutsal bir melek ona, seni evine çağırıp senin söyleyeceklerini dinlemesini buyurdu.» ²³Bunun üzerine Petrus onları içeri alıp konuk etti.

Petrus, Kornelyus'un evinde

Ertesi gün Petrus kalktı, onlarla birlikte yola çıktı. Yafa'daki kardeşlerden bazıları da ona katıldı. ²⁴İkinci gün Sezariye'ye vardılar. Bu arada Kornelyus, akraba ve yakın dostlarını toplamış onları bekliyordu. ²⁵Eve giren Petrus'u karşıladı, tapınırcasına ayaklarına kapandı. ²⁶Petrus ise onu ayağa kaldırarak, «Kalk, ben de insanım» dedi.

²⁷Petrus Kornelyus'la konuşa konuşa içeri girdiğinde birçok insanın toplanmış olduğunu gördü. ²⁸Onlara şöyle dedi: «Bir Yahudi'nin başka ulustan biriyle ilişki kurmasının, onu ziyaret etmesinin töremize aykırı olduğunu bilirsiniz. Oysa Tanrı bana, hiç kimseye murdar ya da kirli dememem gerektiğini göstermiştir. ²⁹Bu nedenle, çağrıldığım zaman hiç itiraz etmeden geldim. Şimdi, beni ne amaçla çağırttığınızı sorabilir miyim?»

³⁰Kornelyus, «Üç gün¹ önce bu sıralarda, saat üçte evimde dua ediyordum» dedi. «Birdenbire, parlak giysili bir adam önümde dikiliverdi. ³¹Kornelyus' dedi, 'Tanrı senin duanı işitti, verdiği sadakaları andı. ³²Yafa'ya adam yolla, Petrus diye tanınan Simun'u çağır. O, deniz kıyısında oturan derici Simun'un evinde kalıyor.' ³³Bunun üzerine sana hemen adam yolladım. Sen de lütfedip geldin. İşte şimdi biz hepimiz, Rab'bin sana buyurduğu her şeyi dinlemek üzere Tanrı'nın önünde toplanmış bulunuyoruz.»

³⁴⁻³⁵O zaman Petrus söz alıp şöyle dedi: «Tanrı'nın insanlar arasında ayırım yapmadığını, ama kendisinden korkan ve doğru olanı yapan kişiyi, ulusuna bakmaksızın kabul ettiğini gerçekten anlıyorum. ³⁶Tanrı'nın, herkesin Rabbi olan İsa Mesih aracılığıyla esenliği müjdeleyerek İsrail oğullarına iletmiş bildirimden haberiniz vardır. ³⁷⁻³⁸Yahya'nın vaftiz çağrısından sonra Celile'den başlayarak tüm Yahudiye'de meydana gelen olayları, Tanrı'nın, Nasıralı İsa'yı nasıl Kutsal Ruh'la ve kudretle meshettiğini biliyorsunuz. İsa her yanı dolaşarak iyilik yapıyor, İblis'in baskısı altında olanların hepsini iyileştiriyordu. Çünkü Tanrı O'nunla beraberdi.

³⁹«Biz, İsa'nın, Yahudilerin ülkesinde ve Kudüs'te yaptıklarının hepsine tanık olduk. O'nu çarmıha gerip öldürdüler. ⁴⁰Ama Tanrı O'nu üçüncü gün diriltti ve açıkça görünmesini sağladı. ⁴¹İsa, halkın tümüne değil de, Tanrı'nın önceden seçmiş olduğu tanıklara, ölümden dirilmesinden sonra kendisiyle birlikte yiyip içen bizlere göründü. ⁴²Tanrı tarafından ölümlerle dirilerin Yargııcı olarak atanan kişinin kendisi olduğunu halka duyurmanızı, buna tanıklık etmemizi buyurdu. ⁴³Peygamberlerin hepsi O'nunla ilgili tanıklıkta bulunuyorlar. Şöyle ki, O'na inanan herkesin günahları O'nun adıyla bağışlanır.»

⁴⁴Petrus daha bu sözleri söylerken Kutsal Ruh, konuşmayı dinleyen herkesin üzerine indi.

⁴⁵Petrus'la birlikte gelmiş olan Yahudi¹ imanlılar, Kutsal Ruh armağanının diğer uluslardan

olanların da üzerine dökülmesini şaşkınlıkla karşıladılar. ⁴⁶⁻⁴⁷Çünkü onların, bilmedikleri dillerde konuşup Tanrı'yı yüceltiklerini duyuyorlardı.

O zaman Petrus, «Bunlar, tıpkı bizim gibi Kutsal Ruh'u almışlardır. Suyuyla vaftiz olmalarına kim engel olabilir?» dedi. ⁴⁸Böylelikle onların İsa Mesih adıyla vaftiz olmalarını buyurdu. Sonra onlar Petrus'a, birkaç gün yanlarında kalması için ricada bulundular.

11. Bölüm

Petrus'un açıklamaları

Elçilerle tüm Yahudiye'deki kardeşler, diğer ulusların da Tanrı'nın sözünü kabul ettiklerini duydular. ²Ama Petrus Kudüs'e gittiği zaman sünnet yanlıları onu eleştirdiler. ³«Sen sünnetsiz kişilerin evine gidip onlarla yemek yemişsin!» dediler.

⁴Petrus baştan başlayarak olanları tek tek onlara anlattı. ⁵«Ben Yafa kentinde dua ediyordum» dedi. «Kendimden geçerek bir görüm gördüm. Büyük bir çarşafı andıran bir nesnenin dört köşesinden sarkıtıldığını, bunun gökten aşağı inip benim bulunduğum yere kadar geldiğini gördüm. ⁶Gözlerimi çarşafa dikip dikkatle baktım. Çarşafın içinde, yeryüzünde yaşayan dört ayaklılar, yabani hayvanlar, sürüngenler ve gökte uçan kuşlar gördüm. ⁷Sonra bir sesin bana, `Kalk, Petrus, kes ve ye!' dediğini işittim.

⁸«`Asla olmaz, Rab!' dedim. `Ağzıma hiçbir zaman murdar ya da kirli bir şey girmemiştir.'

⁹«Ses ikinci kez gökten geldi: `Tanrı'nın temiz kıldıklarına sen murdar deme' dedi. ¹⁰Bu, üç kez tekrarlandı; sonra her şey yeniden göğe alındı.

¹¹«Tam o sırada Sezariye'den bana gönderilen üç kişi, bulunduğumuz evin önünde durdular.

¹²Ruh bana, hiç çekinmeden onlarla birlikte gitmemi söyledi. Bu altı kardeş de benimle geldiler, varıp adamın evine girdik. ¹³Adam bize, evinde beliren meleği nasıl gördüğünü anlattı. Melek ona şöyle demiş: `Yafa'ya adam yolla, Petrus diye tanınan Simun'u çağır. ¹⁴O sana, seninle tüm ev halkının kurtuluş bulacağı sözler söyleyecek.'

¹⁵«Ben konuşmaya başlayınca Kutsal Ruh, başlangıçta bizim üzerimize indiği gibi, onların da üzerine indi. ¹⁶O zaman Rab'bin söylediği şu sözü anımsadım: `Yahya suyla vaftiz etti, sizler ise Kutsal Ruh'la vaftiz edileceksiniz.' ¹⁷Böylelikle Tanrı, Rab İsa Mesih'e inanmış olan bizlere verdiği armağanın aynısını onlara verdiyse, ben kimim ki Tanrı'ya karşı koyayım?»

¹⁸Bunları dinledikten sonra yatıştılar. Tanrı'yı yücelterek şöyle dediler: «Demek ki Tanrı, tövbe etme ve yaşama kavuşma fırsatını diğer uluslara da vermiştir.»

Antakya'daki imanlılar

¹⁹İstefan'ın öldürülmesiyle başlayan baskı sonucu dağılan imanlılar, Fenike, Kıbrıs ve Antakya'ya kadar gittiler. Tanrı sözünü sadece Yahudilere duyuruyorlardı. ²⁰Ama içlerinden Kıbrıslı ve Kireneli olan bazı adamlar Antakya'ya gidip Greklerle de konuşmaya başladılar. Onlara Rab İsa'yla ilgili müjdeyi bildirdiler. ²¹Onların arasında etkin olan Rab'bin gücü¹ sayesinde çok sayıda kişi inanıp Rab'be döndü.

²²Olup bitenlerin haberi, Kudüs'teki inanlılar topluluğuna ulaştı. Bunun üzerine imanlılar Barnaba'yı Antakya'ya gönderdiler. ²³⁻²⁴Kutsal Ruh'la ve imanla dolu, iyi bir adam olan Barnaba, Antakya'ya varıp Tanrı lütfunun meyvelerini görünce sevindi. Herkesi, candan ve yürekten Rab'be bağlı kalmaya özendirdi. Sonuç olarak Rab'be daha birçok kişi kazanıldı.

²⁵⁻²⁶Sonra Barnaba, Saul'u aramak için Tarsus'a gitti. Onu bulunca da Antakya'ya getirdi. Böylece Barnaba'yla Saul bütün bir yıl oradaki inanlılar topluluğuyla bir araya gelerek büyük bir kitleyi eğittiler. Öğrencilere ilk kez Antakya'da Mesihçiler adı verildi.

²⁷O günlerde Kudüs'ten Antakya'ya bazı peygamberler geldi. ²⁸Bunlardan Agabus adlı biri ortaya çıkıp bütün dünyada şiddetli bir kıtlık olacağını Ruh'un aracılığıyla bildirdi. Bu kıtlık, Klavdiyus'un imparatorluğu sırasında oldu. ²⁹Öğrenciler, her biri kendi gücü oranında, Yahudiye'de yaşayan kardeşlere gönderilmek üzere yardım toplamayı kararlaştırdılar. ³⁰Bu kararı yerine getirip bağışlarını Barnaba ve Saul'un eliyle topluluğun ihtiyarlarına gönderdiler.

12. Bölüm

Petrus'un hapisten kaçıışı

O sırada kral Hirodes, inanlılar topluluğundan bazı kişileri, kötülük yapmak amacıyla yakalattı. ²Yuhanna'nın kardeşi Yakup'u kılıçla öldürttü. ³Yahudilerin bundan memnun kaldığını görünce ardından Petrus'u da yakalattı. Bunu, Mayasız Ekmek bayramı sırasında yaptı. ⁴Petrus'u tutuklatıp hapse attırdı ve dörder kişilik dört takım askerın gözetimine teslim etti. Fısıh bayramından sonra onu halkın önünde yargılamak niyetindeydi. ⁵Bu nedenle Petrus hapiste tutuldu. Ama inanlılar topluluğu, onun için Tanrı'ya hararetle dua ediyordu.

⁶Petrus, Hirodes'in kendisini yargılayacağı günden önceki gece, iki zincirle bağlanmış olarak iki askerın arasında uyuyordu. Kapıda duran nöbetçiler de zindanın güvenliğini sağlıyordu.

⁷Birdenbire Rab'bin bir meleği göründü ve hücrede bir ışık parladı. Melek, Petrus'un böğrüne dokunup onu uyandırdı. «Çabuk, kalk!» dedi. O anda zincirler Petrus'un bileklerinden düştü.

⁸Melek ona, «Kuşağını bağla, çarıklarını giy» dedi. Petrus da söyleneni yaptı. «Abanı giy, beni izle» dedi melek. ⁹Petrus onu izleyerek dışarı çıktı. Ama meleğin yaptığının gerçek olduğunu anlamıyor, bir görüm gördüğünü sanıyordu. ¹⁰Birinci ve ikinci nöbetçiyi geçerek kente açılan demir kapıya geldiler. Kapı, önlerinde kendiliğinden açıldı. Dışarı çıkıp bir sokak boyunca yürüdüler, sonra melek ansızın Petrus'un yanından yitiverdi.

¹¹O zaman kendine gelen Petrus, «Rab'bin bana meleğini gönderdiğini şimdi gerçekten anlıyorum» dedi. «O beni Hirodes'in elinden ve Yahudi halkının uğrayacağımı umduğu tüm belalardan kurtardı.»

¹²Petrus olanların farkına varınca Markos diye tanınan Yuhanna'nın annesi Meryem'in evine gitti. Orada birçok kişi toplanmış dua ediyordu. ¹³Petrus'un dış kapıyı çalması üzerine Roda adlı bir hizmetçi kız kapıya bakmaya gitti. ¹⁴Petrus'un sesini tanıyan kız, sevincinden kapıyı açmadan tekrar içeri koşarak, «Petrus kapıda duruyor!» diye haber verdi.

¹⁵«Çıldırılmışsın sen!» dediler ona. Ama kız üsteleince onlar, «Onun meleği olmalı» dediler.

¹⁶Petrus ise kapıyı çalmaya devam etti. Kapıyı açıp onu görünce şaşırıp kaldılar. ¹⁷Petrus, eliyle susmalarını işaret ederek Rab'bin onu zindandan nasıl çıkardığını anlattı. Sonra, «Bu haberleri Yakup'la öbür kardeşlere iletin» diyerek oradan ayrılıp başka bir yere gitti.

¹⁸Askerler sabahleyin büyük bir telaşa kapıldılar. Birbirlerine, «Petrus ne oldu?» diye sordular.

¹⁹Hirodes onu arattı, bulamayınca da nöbetçileri sorguya çekti ve idam edilmeleri için buyruk verdi.

Kral Hirodes'in ölümü

Bundan sonra Hirodes, Yahudiye'den Sezariye'ye gidip bir süre orada kaldı. ²⁰Bu arada Sur ve Sayda halklarına ateş püskürüyordu. Bunlar birleşip kendisiyle görüşmeye geldiler. Önce kralın baş danışmanı Vilastos'u kendi taraflarına çekerek barış isteğinde bulundular. Çünkü kendi ülkelerinin gereksindiği yiyecekler kralın ülkesinden sağlanıyordu.

²¹Belirlenen günde krallık giysilerini giymiş olan Hirodes tahtına oturarak halka bir konuşma yaptı. ²²Halk, «Bu bir insanın sesi değil, bir ilahın sesidir!» diye bağıırıyordu. ²³O anda Rab'bin bir meleği Hirodes'i vurdu. Çünkü Tanrı'ya ait olan yüceliği kendine mal etmişti. İçi kurtlarca kemirilerek can verdi.

²⁴Tanrı'nın sözü ise yayılıyor, etkisini artırıyor.

²⁵Görevlerini tamamlayan Barnaba'yla Saul, Markos diye tanınan Yuhanna'yı yanlarına alarak Kudüs'ten döndüler.

13. Bölüm

Barnaba'yla Saul'un görevlendirilmesi

Antakya'daki inanlılar topluluğu içinde bazı peygamberler ve öğreticiler vardı: Barnaba, Niger denilen Şimon, Kireneli Lukyus, bölge kralı Hirodes'le birlikte büyümüş olan Menahem ve Saul. ²Bunlar Rab'be tapınıp oruç tutarlarken Kutsal Ruh kendilerine şöyle dedi: «Barnaba'yla Saul'u, kendilerini çağırılmış olduğum görev için bana ayırın.» ³Böylece oruç tutup dua ettikten sonra, Barnaba'yla Saul'un üzerine ellerini koyup onları yolcu ettiler.

Kıbrıs'ta

⁴Kutsal Ruh'un buyruğuyla yola çıkan Barnaba'yla Saul, Selefkıye'ye gittiler, oradan da gemiyle Kıbrıs'a geçtiler. ⁵Salamis'e varınca Yahudilerin havralarında Tanrı sözünü duyurmaya başladılar. Yuhanna'yı da yardımcı olarak yanlarına almışlardı.

⁶Adayı baştan başa geçerek Ba'fa geldiler. Orada, büyücü ve sahte peygamber olan Baryeşu adında bir Yahudiyle karşılaştılar. ⁷⁻⁸Baryeşu, vali Sergiyus Pavlus'a yakın biriydi. Akıllı bir kişi olan vali, Barnaba'yla Saul'u çağırıp Tanrı sözünü dinlemek istedi. Ne var ki Baryeşu - büyücü anlamına gelen diğer adıyla Elimas - onlara karşı koyarak valiyi iman etmekten caydırmaya çalıştı. ⁹⁻¹⁰Ama Kutsal Ruh'la dolan Saul, yani Pavlus, gözlerini Elimas'a dikerek, «Ey İblis'in oğlu!» dedi. «Yüreğin her türlü hile ve sahtekârlıkla dolu; doğru olan her şeyin düşmanısın.

Rab'bin düz yollarını çarpıtmaktan vazgeçmeyecek misin? ¹¹İşte Şimdi Rab'bin eli sana karşı

kalkmıştır. Kr olacaksın, bir süre gün ışığını göremeyeceksin.»

O anda adamın üzerine bir sis, bir karanlık ckt. Dört dönerek, elinden tutup kendisine yol gösterecek birilerini aramaya başladı. ¹²Olanları gören vali, Rab'le ilgili öğretiyi hayranlıkla karşıladı ve iman etti.

Pisidya Antakyası'nda

¹³Pavlus'la beraberindekiler Baftan denize açılıp Pamfilya bölgesinin Perge kentine gittiler. Yuhanna ise onları bırakıp Kudüs'e döndü. ¹⁴Onlar Perge'den yollarına devam ederek Pisidya Antakyası'na geçtiler. Sept günü havraya girip oturdular. ¹⁵Kutsal Yasa ve peygamberlerin yazılarından okunduktan sonra, havranın yöneticileri onlara, «Kardeşler, halka verecek bir ğdnz varsa buyurun, konuşun» diye haber yolladılar.

¹⁶Pavlus ayağa kalktı, eliyle bir işaret yaparak, «Ey İsraililer ve Tanrı'dan korkan diğerleriniz, dinleyin» dedi. ¹⁷⁻¹⁸«Bu halkın, yani İsrail'in Tanrısı, bizim atalarımızı seti ve Mısır diyarında gurbette yaşadıkları süre içinde onları büyük bir ulus yaptı. Sonra gcl eliyle onları oradan cıkardı, clde yaklaşık kırk yıl onların nazına katlandı. ¹⁹⁻²⁰Kenan diyarında yenilgiye uğrattığı yedi ulusun topraklarını İsrail halkına miras olarak verdi. Bütün bunlar aşağı yukarı dört yüz elli yıl sürdü.

«Sonra Tanrı, Samuel peygamberin zamanına kadar onlar için hakimler yetiştirdi. ²¹Halk bir kral isteyince, Tanrı onlar için Benyamin oymağından Kiş oğlu Saul'u yetiştirdi. Saul kırk yıl krallık yaptı. ²²Tanrı, onu tahttan indirdikten sonra onlara kral olarak Davut'u başa geçirdi. Onunla ilgili şu tanıklıkta bulundu: `İşay oğlu Davut'u gönlüme uygun bir adam olarak gördüm, o her istediğimi yapar.' ²³Tanrı, verdiği sözü tutarak bu adamın soyundan İsrail'e bir Kurtarıcı, İsa'yı gönderdi. ²⁴İsa'nın gelişinden önce Yahya, tüm İsrail halkını, tövbe edip vaftiz olmaya cayırdı. ²⁵Yahya görevini tamamlarken şöyle diyordu: `Beni kim sanıyorsunuz? Ben Mesih değilim. Ama O benden sonra geliyor. Ben O'nun ayağındaki carığın bağını czmeye bile layık değilim.'

²⁶«Kardeşler, İbrahim'in soyundan gelenler ve Tanrı'dan korkan diğerleriniz, bu kurtuluş bildirisini bize gönderildi. ²⁷nk Kudüs'te yaşayanlar ve onların yöneticileri İsa'yı reddettiler. O'nu mahkm etmekle her Sept günü okunan peygamberlerin sözlerini yerine getirmiş oldular. ²⁸O'nda ölüm cezasını gerektiren herhangi bir suç bulamadıkları halde, Pilatus'tan O'nun idamını istediler. ²⁹O'nunla ilgili yazılmış olanların hepsini yerine getirdikten sonra O'nu carmihtan indirip mezara koydular. ³⁰Ama Tanrı O'nu ölümden diriltti. ³¹İsa, kendisiyle birlikte Celile'den Kudüs'e gelmiş olanlara günlerce göründü. Bu kişiler şimdi halka O'nun tanıklığını yapıyor.

³²⁻³³«Biz de size Müjde'yi duyuruyoruz: Tanrı İsa'yı diriltmekle, atalarımıza verdiği sözü, onların cocukları olan bizler için yerine getirmiştir. İkinci Mezmur'da da yazıldığı gibi:

`Sen benim Oğlumsun,
bugün ben sana Baba oldum.'

³⁴«Tanrı, O'nu asla crmemek üzere ölümden dirilttiğini şu sözlerle belirtmiştir:
`Size, Davut'a vaat ettiğim
kutsal ve güvenilir nimetleri vereceğim.'

³⁵«Bunun için başka bir yerde de şöyle der:

'Kutsalını çürümeye bırakmayacaksın.'

³⁶«Davut, kendi kuşağında Tanrı'nın amacı uyarınca hizmet ettikten sonra gözlerini yaşama kapadı, ataları gibi gömüldü ve bedeni çürüdü gitti. ³⁷Oysa Tanrı'nın dirilttiği Kişi'nin bedeni çürümedi. ³⁸⁻³⁹Dolayısıyla kardeşler, şunu bilin ki, günahların bu Kişi aracılığıyla bağışlanacağı size duyurulmuş bulunuyor. Şöyle ki, iman eden herkes, Musa'nın Yasasıyla aklanamadığınız her suçtan O'nun aracılığıyla aklanır. ⁴⁰⁻⁴¹Dikkat edin, peygamberlerin sözünü ettiği şu durum sizin başınıza gelmesin:

'Bakın, siz alay edenler,
şaşkına dönüp yok olun!
Ben sizin gününüzde bir iş yapıyorum,
öyle bir iş ki, biri size anlatsa inanmazsınız.'»

⁴²Pavlus'la Barnaba havradan çıkarken halk onları, bir sonraki Sept günü aynı konular üzerinde konuşmaya çağırdı. ⁴³Havradaki topluluk dağılınca, Yahudiler ve Yahudi dinini benimseyip Tanrı'ya tapan yabancılardan birçoğu onların ardından gitti. Pavlus'la Barnaba onlarla konuşarak onları devamlı Tanrı'nın lütfunda yaşamaya özendirdiler.

⁴⁴Ertesi Sept günü kent halkının hemen hemen tümü Rab'bin sözünü dinlemek için toplanmıştı. ⁴⁵Kalabalığı gören Yahudiler büyük bir kıskançlık içinde, küfürlerle Pavlus'un söylediklerine karşı çıktılar. ⁴⁶Pavlus'la Barnaba ise cesaretle karşılık verdiler: «Tanrı'nın sözünü ilkönce size bildirmemiz gerekiyordu. Siz onu reddettiğinize ve kendinizi sonsuz yaşama layık görmediğinize göre, biz şimdi diğer uluslara gidiyoruz. ⁴⁷Çünkü Rab bize şöyle buyurmuştur:

'Yeryüzünün dört bir bucağına kurtuluş götürmen için seni uluslara ışık yaptım.'»

⁴⁸Diğer uluslardan olanlar bunu işitince sevindiler ve Rab'bin sözünü yücelttiler. Sonsuz yaşam için belirlenmiş olanların hepsi iman etti.

⁴⁹Böylece Rab'bin sözü bütün yörede yayıldı. ⁵⁰Ne var ki Yahudiler, Tanrı'ya tapan saygın kadınlarla kentin ileri gelen erkeklerini kışkırttılar, Pavlus'la Barnaba'ya karşı bir baskı hareketi başlatıp onları bölgenin sınırlarının dışına attılar. ⁵¹Bunun üzerine Pavlus'la Barnaba onlara bir uyarı olsun diye ayaklarının tozunu silkerek Konya'ya gittiler. ⁵²Öğrenciler ise sevinç ve Kutsal Ruh'la doluydu.

14. Bölüm

Konya'da

Konya'da Yahudilerin havrasına birlikte giren Pavlus'la Barnaba öyle etkili konuştular ki, hem Yahudilerden hem de Greklerden çok sayıda kişi iman etti. ²Ama inanmayan Yahudiler, diğer uluslardan olanları kardeşlere karşı kışkırtarak zihinlerini bulandırdılar. ³Orada uzunca bir süre kalan Pavlus'la Barnaba, Rab hakkında cesaretle konuşuyorlardı. Rab de onlara mucizeler ve harikalar yapma gücünü vererek kendi lütfunu açıklayan bildiriye doğruladı. ⁴Kentin halkı ikiye bölünmüştü. Bazıları Yahudilerin, bazıları elçilerin tarafını tuttu.

⁵Yahudilerle diğer uluslardan olanlar ve bunların yöneticileri, elçileri hırpalayıp taşla tutmak için bir düzen kurdular. ⁶⁻⁷Bunu öğrenen Pavlus'la Barnaba, Likavonya'nın Listra ve Derbe kentlerine ve çevre bölgeye kaçarak oralarda da Müjde'yi yaydılar.

Listra ve Derbe'de

⁸Listra'da, doğuştan kötürüm olup ayakları tutmayan ve hiç yürüyememiş bir adam vardı. ⁹⁻¹⁰Bu adam Pavlus'un söylediklerini dinledi. Onu dikkatle süzen Pavlus, iyileştirilebileceğine imanı olduğunu görerek yüksek sesle ona, «Kalk, ayaklarının üzerinde dur!» dedi. Adam yerinden fırlayıp yürümeye başladı.

¹¹Pavlus'un ne yaptığını gören halk Likavonya dilinde, «Tanrılar insan kılığına girip yanımıza inmiş!» diye haykırdı. ¹²Barnaba'ya Zeus¹, konuşmada öncülük eden Pavlus'a da Hermes¹ adını taktılar. ¹³Kentin hemen dışında bulunan Zeus tapınağının kâhini kent kapılarına boğalar ve çelenkler getirdi, halkla birlikte elçilere kurban sunmak istedi.

¹⁴Ne var ki elçiler, Barnaba'yla Pavlus, bunu duyunca giysilerini yırtarak kalabalığın içine daldılar. ¹⁵«Efendiler, neden böyle şeyler yapıyorsunuz?» diye bağırdılar. «Biz de sizin gibi insanız, aynı yaradılışa sahibiz. Size müjde getiriyoruz. Sizi bu boş şeylerden vazgeçmeye, göğü, yeri, denizi ve bunların içindekilerin hepsini yaratmış olan, yaşayan Tanrı'ya dönmeye çağırıyoruz. ¹⁶Geçmiş çağlarda Tanrı, tüm ulusların kendi yollarından gitmelerine izin verdi.

¹⁷Yine de kendini tanıksız bırakmış değildir. Size iyilik ediyor. Gökten yağmur yağıdırıyor, çeşitli ürünleriyle mevsimleri düzenliyor, sizi yiyeceklerle doyurup yüreklerinizi sevinçle dolduruyor.»

¹⁸Bu sözlerle bile halkın kendilerine kurban sunmasını güçlüklerle engelleyebildiler.

¹⁹Ne var ki, Antakya ve Konya'dan gelen bazı Yahudiler, halkı kendi taraflarına çekerek Pavlus'u taşladılar; onu ölmüş sanarak kentin dışına sürüklediler. ²⁰Ama öğrenciler çevresinde toplanınca Pavlus ayağa kalkıp kente döndü. Ertesi gün Barnaba'yla birlikte Derbe'ye gitti. ²¹⁻²²O kentte de Müjde'yi duyurup birçok öğrenci edindiler.

Antakya'ya dönüş

Pavlus'la Barnaba daha sonra Listra, Konya ve Antakya'ya dönerek öğrencileri ruhça pekiştirdiler, imana bağlı kalmaları için onlara cesaret verdiler. «Tanrı'nın Egemenliğine, birçok sıkıntıdan geçerek girmemiz gerek» diyorlardı. ²³İmanlılar için her toplulukta ihtiyarlar seçtiler. Dua ve oruçla onları, inanmış oldukları Rab'be emanet ettiler.

²⁴Pisidya bölgesinden geçerek Pamfilya'ya geldiler. ²⁵Perge'de Tanrı sözünü bildirdikten sonra Antalya'ya gittiler. ²⁶Oradan gemiyle, artık tamamlamış buldukları görev için Tanrı'nın lütfuna emanet edildikleri yer olan Antakya'ya döndüler. ²⁷Oraya vardıklarında inanlılar topluluğunu bir araya getirip Tanrı'nın kendileri aracılığıyla neler yaptığını, diğer uluslara iman kapısını nasıl açtığını anlattılar. ²⁸Oradaki öğrencilerin yanında uzun bir süre kaldılar.

15. Bölüm

Kudüs'teki toplantı

Yahudiye'den gelen bazı kişiler Antakya'daki kardeşlere, «Siz Musa'nın töresi uyarınca sünnet

olmadıkça kurtulamazsınız» diye öğretiyorlardı. ²Pavlus'la Barnaba, bu adamlarla bir hayli çekişip tartıştılar. Sonunda Pavlus'la Barnaba'nın, kardeşlerden diğer bazılarıyla birlikte Kudüs'e gidip bu sorunu elçiler ve ihtiyarlarla görüşmesi kararlaştırıldı. ³Böylece inanlılar topluluğunca gönderilenler, diğer uluslardan olanların Tanrı'ya nasıl döndüğünü anlata anlata Fenike ve Samiriye bölgelerinden geçerek tüm kardeşlere büyük sevinç verdiler. ⁴Kudüs'e geldiklerinde inanlılar topluluğu, elçiler ve ihtiyarlarca iyi karşılandılar. Tanrı'nın kendileri aracılığıyla yapmış olduğu her şeyi anlattılar.

⁵Ne var ki, Ferisi mezhebinden olan imanlılardan bazıları kalkıp şöyle dediler: «Diğer uluslardan olanları sünnet etmek ve onlara Musa'nın Yasasına uymalarını buyurmak gerek.»

⁶Elçilerle ihtiyarlar bu konuyu görüşmek için toplandılar. ⁷Uzunca bir tartışmadan sonra Petrus ayağa kalkıp onlara, «Kardeşler» dedi, «diğer uluslar Müjde'nin bildirisini benim ağzımdan duyup inansınlar diye Tanrı'nın uzun zaman önce aranızdan beni seçtiğini biliyorsunuz. ⁸İnsanın yüreğini bilen Tanrı, Kutsal Ruh'u tıpkı bize verdiği gibi onlara da vermekle, onları kabul ettiğini gösterdi. ⁹Onlarla bizim aramızda hiçbir ayırım yapmadı, iman etmeleri üzerine yüreklerini arındırdı. ¹⁰Öyleyse, ne bizim ne de atalarımızın taşıyabildiği bir boyunduruğu öğrencilerin boynuna geçirerek şimdi neden Tanrı'yı sınıyorsunuz? ¹¹Bizler, Rab İsa'nın lütfuyla kurtulduğumuza inanıyoruz; onlar da öyle.»

¹²Bunun üzerine bütün topluluk sustu ve Barnaba'yla Pavlus'u dinlemeye başladı. Barnaba'yla Pavlus, Tanrı'nın kendileri aracılığıyla diğer uluslar arasında yapmış olduğu mucizeler ve harikaları tek tek anlattılar. ¹³Onlar konuşmalarını bitirince Yakup söz aldı: «Kardeşler, beni dinleyin» dedi. ¹⁴«Simun, Tanrı'nın diğer uluslardan kendine ait olacak¹ bir halk çıkarmak amacıyla onlara ilk kez nasıl yaklaştığını anlatmıştır. ¹⁵⁻¹⁶Peygamberlerin sözleri de bunu doğrulamaktadır. Yazılmış olduğu gibi:

`Bundan sonra ben geri dönüp,
Davut'un yıkılmış konutunu yeniden kuracağım.
Onun yıkıntılarını yeniden kurup
onu tekrar ayağa kaldıracam.
¹⁷⁻¹⁸Öyle ki, geriye kalan insanlar,
bana ait olan¹ tüm uluslar Rab'bi arasınlar.
Bunları ta başlangıçtan bildiren Rab,
işte böyle diyor.'

¹⁹«Bu nedenle, kanımca diğer uluslardan Tanrı'ya dönenlere güçlük çıkarmamalıyız. ²⁰Ancak putlara sunulup murdar hale gelen etlerden, cinsel ahlaksızlıktan, boğularak öldürülen hayvanların etinden ve kandan sakınmaları gerektiğini onlara yazmalıyız. ²¹Çünkü çok eski zamanlardan beri Musa'nın sözleri her kentte duyurulmakta, her Sept günü havralarda okunmaktadır.»

Diğer uluslardan olan imanlılara mektup

²²Bunun üzerine tüm inanlılar topluluğuyla elçiler ve ihtiyarlar, kendi aralarından seçtikleri adamları Pavlus ve Barnaba'yla birlikte Antakya'ya göndermeye karar verdiler. Kardeşlerin önde gelenlerinden Barsaba denilen Yahuda ile Silas'ı seçtiler. ²³Onların eliyle şu mektubu yolladılar:

Kardeşleriniz olan biz elçilerle ihtiyarlardan, diğer uluslardan olup Antakya, Suriye ve Kilikya'da bulunan siz kardeşlere selam! ²⁴Bizden bazı kişilerin yanınıza geldiğini, sözleriyle sizi tedirgin edip aklınızı karıştırdığını duyduk. Oysa onları biz göndermedik. ²⁵Bu nedenle aramızdan seçtiğimiz bazı kişileri, sevgili kardeşlerimiz Barnaba ve Pavlus'la birlikte size göndermeye oybirliğiyle karar verdik. ²⁶Bu ikisi, Rabbimiz İsa Mesih'in adı uğruna canlarını gözden çıkarmış kişilerdir. ²⁷Kararımız uyarınca size Yahuda ile Silas'ı gönderiyoruz. Onlar aynı şeyleri sözlü olarak da aktaracaklar. ²⁸⁻²⁹Kutsal Ruh ve bizler, gerekli olan şu kuralların dışında size herhangi bir şey yüklememeyi uygun gördük: putlara sunulan kurbanların etinden, kandan, boğularak öldürülen hayvanların etinden ve cinsel ahlaksızlıktan sakınmalısınız. Bunlardan kaçınırsanız, iyi edersiniz. Esen kalın.

³⁰Adamlar böylece yola koyulup Antakya'ya gittiler. Topluluğu bir araya getirerek onlara mektubu verdiler. ³¹İmanlılar, mektuptaki yüreklendirici sözleri okuyunca sevindiler. ³²Kendileri peygamber olan Yahuda ile Silas, birçok konuşmalar yaparak kardeşleri yüreklendirip ruhça pekiştirdiler. ³³⁻³⁴Bir süre orada kaldıktan sonra, kendilerini göndermiş olanların yanına dönmek üzere kardeşler tarafından esenlikle yolcu edildiler.¹

³⁵Pavlus'la Barnaba ise Antakya'da kaldılar, diğer birçoklarıyla birlikte ders verip Rab'bin sözünü müjdelediler.

Pavlus'la Barnaba arasında anlaşmazlık

³⁶Bundan bir süre sonra Pavlus Barnaba'ya, «Rab'bin sözünü duyduğumuz bütün kentlere dönüp kardeşleri ziyaret edelim, nasıl olduklarını görelim» dedi. ³⁷Barnaba, Markos denilen Yuhanna'yı da yanlarında götürmek istiyordu. ³⁸Ama Pavlus, Pamfilya'da kendilerini yüzüstü bırakıp birlikte göreve devam etmemiş olan Markos'u yanlarında götürmeyi uygun görmedi. ³⁹Aralarında öylesine keskin bir anlaşmazlık çıktı ki, birbirlerinden ayrıldılar. Barnaba Markos'u alıp Kıbrıs'a doğru yelken açtı. ⁴⁰Silas'ı seçen Pavlus ise, kardeşlerce Rab'bin lütfuna emanet edildikten sonra yola çıktı. ⁴¹Suriye ve Kilikya bölgelerini dolaşarak inanlı topluluklarını pekiştirdi.

16. Bölüm

Timoteyus, Pavlus'la Silas'a katılıyor

Pavlus, Derbe ve Listra'ya da uğradı. Listra'da annesi imanlı bir Yahudi, babası ise Grek olan Timoteyus adında bir İsa öğrencisi vardı. ²Listra ve Konya'daki kardeşler ondan övgüyle söz ediyorlardı. ³Timoteyus'u kendisiyle birlikte götürmek isteyen Pavlus, oralarda bulunan Yahudiler yüzünden onu sünnet ettirdi. Çünkü hepsi, babasının Grek olduğunu biliyordu. ⁴Kent kent dolaşarak Kudüs'teki elçilerle ihtiyarların almış olduğu kararları imanlılara iletiyor, bunlara uymalarını istiyorlardı. ⁵Böylelikle toplulukların imanı güçleniyor ve sayıları günden güne artıyordu.

Pavlus'un Makedonya'yla ilgili görüşü

6Kutsal Ruh'un, Tanrı sözünü Asya ilinde yaymalarını engellemesi üzerine Pavlus'la arkadaşları

Friky ve Galatya bölgesinden geçtiler. ⁷Misya sınırına geldiklerinde Bitinya bölgesine geçmek istediler. Ama İsa'nın Ruhu onlara izin vermedi. ⁸Bunun üzerine Misya'dan geçip Troas kentine gittiler. ⁹O gece Pavlus bir görüm gördü. Önünde Makedonyalı bir adam durmuş, ona yalvarıyordu: «Makedonya'ya geçip bize yardım et» diyordu. ¹⁰Pavlus'un gördüğü bu görümden sonra hemen Makedonya'ya gitmenin bir yolunu aradık. Çünkü Tanrı'nın bizi, Müjde'yi oradakilere duyurmaya çağırdığı sonucuna varmıştık.

Lidya'nın iman etmesi

¹¹Troas'tan denize açılıp doğru Semadirek adasına, ertesi gün de Neapolis'e gittik. ¹²Oradan da bir Roma yerleşme merkezi ve Makedonya'nın o bölgesinin önemli bir kenti olan Filipi'ye geçtik. Birkaç gün bu kentte kaldık.

¹³Sept günü kent kapısından dışarı çıkıp ırmak kıyısına gittik. Orada bir dua yeri olacağını düşünüyorduk. Oturduk, orada toplanmış olan kadınlarla konuşmaya başladık. ¹⁴Bizi dinleyenler arasında Tiyatira kentinden Lidya adında bir kadın vardı. Mora boyanmış kumaş ticareti yapan Lidya, Tanrı'ya tapan biriydi. Pavlus'un söylediklerine kulak vermesi için Rab onun yüreğini açtı. ¹⁵Lidya, ev halkıyla birlikte vaftiz olduktan sonra bizi evine çağırdı. «Beni Rab'bin bir inanlısı kabul ediyorsanız, gelin, evimde kalın» dedi ve bizi razı etti.

Pavlus'la Silas hapiste

¹⁶Bir gün biz dua yerine giderken, karşımıza, falcılık ruhuna tutsak bir köle kız çıktı. Bu kız, gelecekte haber vererek efendilerine bir hayli kazanç sağlıyordu. ¹⁷Pavlus'la diğerlerimizin arkasına takılarak, «Bu adamlar yüce Tanrı'nın kullarıdır, size kurtuluş yolunu bildiriyorlar!» diye bağırıp durdu. ¹⁸Ve günlerce sürdürdü bunu. Sonunda, bundan çok rahatsız olan Pavlus arkasına dönerek ruha, «İsa Mesih'in adıyla, bu kızın içinden çıkmanı emrediyorum» dedi. Ruh hemen o anda kızın içinden çıktı.

¹⁹Kızın efendileri, kazanç umutlarının yok olduğunu görünce Pavlus'la Silas'ı yakalayıp çarşı meydanına, yetkililerin önüne sürüklediler. ²⁰⁻²¹Onları yargıçların karşısına çıkartarak, «Yahudi olan bu adamlar kentimizi allak bullak ediyorlar. Biz Romalılar için benimsenmesi ve uygulanması yasak olan birtakım töreler yayıyorlar» dediler.

²²Bunun üzerine halk toplu halde Pavlus'la Silas'a karşı saldırıya geçti. Yargıçlar, onların giysilerini yırtıp sıyrarak değnekle dövülmeleri için buyruk verdiler. ²³Onları iyice dövdürdükten sonra hapse attılar. Zindancıya, onları sıkı güvenlik altında tutmasını buyurdular. ²⁴Bu buyruğu alan zindancı onları hapishanenin iç bölmesine atarak ayaklarını tomruğa vurdu.

²⁵Gece yarısına doğru Pavlus'la Silas dua ediyor, Tanrı'yı ilahilerle yüceltiyorlardı. Öbür tutuklular da onları dinliyordu. ²⁶Birdenbire öyle şiddetli bir deprem oldu ki, tutukevi temelden sarsıldı. Bir anda tüm kapılar açıldı, herkesin zincirleri çözüldü. ²⁷Uykudan uyanan zindancı, zindan kapılarının açılmış olduğunu gördü. Tutukluların kaçmış olduğunu düşünerek kendi canına kıymak üzere kılıcını çekti. ²⁸Ama Pavlus yüksek sesle, «Kıyma canına, hepimiz buradayız!» diye seslendi.

²⁹Işık getiren zindancı içeri daldı, titreyerek Pavlus'la Silas'ın önünde yere kapandı. ³⁰Onları

dışarı çıkararak, «Efendiler, kurtulmak için ne yapmam gerek?» diye sordu.

³¹Onlar, «Rab İsa'ya iman et, sen de ev halkın da kurtulursunuz» dediler. ³²Sonra kendisine ve ev halkının hepsine Rab'bin sözünü bildirdiler. ³³Gecenin o saatinde zindancı onları götürüp yaralarını yıkadı. Sonra kendisi, bütün ev halkıyla birlikte hemen vaftiz oldu. ³⁴Pavlus'la Silas'ı evine götürerek önlerine sofrayı kurdu. Tanrı'ya inanmış olmak, onu ve evindekilerin hepsini sevince boğmuştu.

³⁵Gün doğunca yargıçlar görevlileri yollayıp, «O adamları serbest bırak» diye haber gönderdiler. ³⁶Zindancı bu sözleri Pavlus'a iletti. «Yargıçlar, serbest bırakılmanız için emir gönderdiler. Şimdi çıkabilirsiniz, esenlikle gidin» dedi.

³⁷Ama Pavlus görevlilere şöyle dedi: «Roma vatandaşı olduğumuz halde, bizi yargılamadan herkesin önünde dövüp hapse attılar. Şimdi bizi gizlice mi kovacaklar? Olmaz böyle şey! Kendileri gelsinler, bizi alıp çıkarsınlar!»

³⁸Görevliler, bu sözleri yargıçlara iletti. Yargıçlar Pavlus'la Silas'ın Roma vatandaşı olduğunu duyunca korktular. ³⁹Gelip özür dilediler. Sonra onları dışarı çıkararak kentten ayrılmalarını rica ettiler. ⁴⁰Zindandan çıkan Pavlus'la Silas, Lidya'nın evine gittiler. Kardeşlerle görüşüp onları yüreklendirdikten sonra oradan ayrıldılar.

17. Bölüm

Selanik'te

Amfipolis ve Apolonya'dan geçerek Selanik'e geldiler. Burada Yahudilerin bir havrası vardı. ²Pavlus, her zamanki gibi Yahudilere giderek art arda üç Sept günü onlarla Kutsal Yazılar üzerinde tartıştı. ³Mesih'in acı çekip ölümden dirilmesi gerektiğine dair açıklamalarda bulunuyor, kanıtlar gösteriyordu. «Size duyurmakta olduğum bu İsa, Mesih'tir» diyordu. ⁴Onlardan bazıları, Tanrı'ya tapan Greklerden büyük bir topluluk ve ileri gelen kadınların da birçoğu ikna olup Pavlus'la Silas'a katıldılar.

⁵Bunu kıskanan Yahudiler ise boşta gezen bazı belalı adamları peşlerine takıp bir kalabalık toplayarak kentte bir kargaşa başlattılar. Pavlus'la Silas'ı bulmak ve halkın önünde yargılamak amacıyla Yason'un evine saldırdılar. ⁶Onları bulamayınca, Yason ile diğer bazı kardeşleri kent yetkililerinin önüne sürüklediler. «Dünyayı altüst eden o adamlar buraya da geldiler» diye bağıryorlardı. ⁷«Yason onları evine aldı. Onların hepsi, İsa adında başka bir kral olduğunu söyleyerek Sezar'ın buyruklarına karşı geliyorlar.» ⁸Bu sözleri işiten kalabalık ve kent yetkilileri telaşa kapıldı. ⁹Sonunda yetkililer Yason ve öbürlerini kefaletle serbest bıraktılar.

Veriya'da

¹⁰Kardeşler hemen o gece Pavlus'la Silas'ı Veriya kentine gönderdiler. Onlar oraya varınca Yahudilerin havrasına gittiler. ¹¹Veriya'daki Yahudiler, Selanik'tekilerden daha açık fikirliydi. Tanrı sözünü büyük ilgiyle karşılayarak her gün Kutsal Yazıları inceliyor, öğretilenlerin doğru olup olmadığını araştırıyorlardı. ¹²Böylelikle içlerinden birçokları ve çok sayıda saygın Grek kadın ve erkek iman etti.

¹³Selanik'teki Yahudiler Pavlus'un Veriya'da da Tanrı sözünü duyurduğunu öğrenince oraya gittiler, halkı kışkırtıp ayağa kaldırdılar. ¹⁴Bunun üzerine kardeşler Pavlus'u hemen deniz kıyısına yolladılar. Silas ile Timoteyus ise Veriya'da kaldılar. ¹⁵Pavlus'la birlikte gidenler onu Atina'ya kadar götürdüler. Sonra Pavlus'tan, Silas'la Timoteyus'un bir an önce kendisine yetişmeleri yolunda buyruk alarak geri döndüler.

Atina'da

¹⁶Onları Atina'da bekleyen Pavlus, kentin putlarla dolu olduğunu görünce yüreğinde derin bir acı duydu. ¹⁷Bu nedenle, gerek havrada Yahudilerle ve Tanrı'ya tapan diğerleriyle, gerek her gün çarşı meydanında karşılaştığı kişilerle tartışıp durdu. ¹⁸Epikürcü¹ ve Stoacı¹ bazı filozoflar onunla atışmaya başladılar. Kimi, «Bu lafbesi ne demek istiyor?» derken, kimi de, «Galiba yabancı ilahların haberciliğini yapıyor» diyordu. Çünkü Pavlus, İsa'yla ve dirilişle ilgili müjdeyi duyuruyordu. ¹⁹Onlar Pavlus'u alıp Ares tepesi kuruluna¹ götürdüler. Ona, «Yayıdığın bu yeni öğretinin ne olduğunu öğrenebilir miyiz?» dediler. ²⁰«Kulağımıza yabancı gelen bazı konulardan söz ediyorsun. Bunların anlamını öğrenmek isteriz.»

²¹Tüm Atinalılar ve kentte bulunan yabancılar, vakitlerini hep yeni düşünceleri anlatarak ve dinleyerek geçirirlerdi.

²²Pavlus, Ares tepesi kurulunun önüne çıkıp şunları söyledi: «Ey Atinalılar, sizin her bakımdan çok dindar olduğunuzu görüyorum. ²³Ben çevrede dolaşırken, tapındığımız yerleri incelerken üzerinde,

'BİLİNMEYEN TANRI'YA'

diye yazılmış bir sunağa bile rastladım. Sizin bilmeden tapındığınız bu Tanrı'yı ben size tanıttayım.

²⁴«Dünyayı ve içindekilerin tümünü yaratan, göğün ve yerin Rabbi olan Tanrı, elle yapılmış tapınaklarda oturmaz. ²⁵Herkese yaşam, soluk ve her şeyi veren kendisi olduğuna göre, bir şeye gereksinmesi varmış gibi O'na insan eliyle hizmet edilmez. Tanrı, tüm ulusları bir tek insandan türetti ve onları yeryüzünün dört bir bucağına yerleştirdi. ²⁶Ulusların var olacağı belirli süreleri ve yerleşecekleri bölgelerin sınırlarını önceden saptadı. ²⁷Bunu, kendisini arasınlar ve el yordamıyla da olsa bulabilsinler diye yaptı. Aslında Tanrı hiçbirimizden uzak değildir. ²⁸Nitekim, 'O'nda yaşıyor ve deviniyoruz; O'nda varız.' Ozanlarınızdan bazılarının belirttiği gibi, 'Biz de O'nun soyundanız.'

²⁹«Tanrı'nın soyundan olduğumuza göre, Tanrısal özün, insan düşüncesi ve becerisiyle biçimlendirilmiş altın, gümüş ya da taştan bir nesneye benzediğini düşünmemeliyiz. ³⁰Tanrı, geçmiş dönemlerin bilgisizliğini görmezlikten geldi; ama şimdi her yerde herkesin tövbe etmesini buyuruyor. ³¹Çünkü dünyayı, atadığı Kişi aracılığıyla adaletle yargılayacağı günü saptamıştır. Bu Kişi'yi ölümden diriltmekle bunun güvencesini herkese vermiştir.»

³²Ölülerin dirilmesiyle ilgili sözleri duyunca kimi alay etti, kimi de, «Seni bu konuda bir daha dinlemek isteriz» dedi. ³³Bunun üzerine Pavlus aralarından çıktı gitti. ³⁴Birkaç kişi ona katılıp inandı. Bunların arasında kurul üyesi Diyonisyus, Damaris adlı bir kadın ve birkaç kişi daha

vardı.

18. Bölüm

Korint'te

Bundan sonra Pavlus Atina'dan ayrılıp Korint'e gitti. ²⁻³Orada Pontus doğumlu, Akvila adında bir Yahudi ile karısı Priskila'yı buldu. Bunlar, Klavdiyus'un bütün Yahudilerin Roma'yı terk etmesi yolundaki buyruğu üzerine, kısa süre önce İtalya'dan gelmişlerdi. Akvila ile Priskila'nın yanına giden Pavlus, aynı meslekten olduğundan onlarla kalıp çalıştı. Çünkü meslekleri çadırcılıktı.

⁴Pavlus, her Sept günü havrada tartışarak hem Yahudileri hem Grekleri ikna etmeye çalışıyordu.

⁵Silas'la Timoteyus Makedonya'dan gelince, Pavlus kendini tümüyle Tanrı sözünü yayma işine verdi. Yahudilere, İsa'nın Mesih olduğuna dair tanıklık ediyordu. ⁶Ama Yahudiler karşı gelip ona sövmeye başlayınca Pavlus, giysilerini silkerek onlara, «Başınıza geleceklerin sorumlusu sizsiniz!» dedi. «Sorumluluk benden gitti.¹ Bundan böyle diğer uluslara gideceğim.» ⁷Pavlus oradan çıktı, Tanrı'ya tapan Titiyus Yustus adlı birinin evine gitti. Yustus'un evi havranın bitişiğindeydi. ⁸Havranın yöneticisi Krispus tüm ev halkıyla birlikte Rab'be inandı. Pavlus'u dinleyen Korintlilerden birçoğu da inanıp vaftiz oldu.

⁹Bir gece Rab bir görümde Pavlus'a, «Korkma» dedi, «konuş, susma! ¹⁰Ben seninle beraberim; hiç kimse sana dokunmayacak, kötülük yapmayacak. Çünkü bu kentte benim halkım çoktur.»

¹¹Pavlus, orada bir buçuk yıl kaldı ve halka sürekli Tanrı sözünü öğretti.

¹²Galyo'nun Ahaya valisi olduğu sıralarda, hep birlikte Pavlus'a karşı gelen Yahudiler onu mahkemeye çıkardılar. ¹³«Bu adam insanları kandırıyor, Yasa'ya aykırı bir biçimde Tanrı'ya tapınmaya yöneltiyor» dediler.

¹⁴Pavlus tam söze başlayacakken Galyo Yahudilere şöyle dedi: «Ey Yahudiler, davanız bir haksızlık ya da ciddi bir suçla ilgili olsaydı, sizleri sabırla dinlemem gerekirdi. ¹⁵Ama sorun bir öğreti, bazı adlar ve kendi yasanızla ilgili olduğuna göre, bu davaya kendiniz bakın. Ben böyle şeylere yargıçlık etmek istemem.» ¹⁶Sonra Galyo onları mahkemeden kovdu. ¹⁷Hep birlikte, havranın yöneticisi olan Sostenis'i yakalayıp mahkemenin önünde dövdüler. Galyo ise olup bitenlere hiç aldırmadı.

Antakya'ya dönüş

¹⁸Pavlus Korint'teki kardeşlerin yanında bir süre daha kaldı. Sonra onlarla vedalaştı, Priskila ve Akvila ile birlikte Suriye'ye gitmek üzere gemiyle yola çıktı. Adakta bulunmuş olduğu için Kenhere'de saçlarını kestirmişti.¹ ¹⁹Efes'e vardıkları zaman Priskila ve Akvila'yı orada bıraktı. Kendisi havraya giderek Yahudilerle tartışmaya başladı. ²⁰Bunlar daha uzun bir süre kalmasını istedilerse de, Pavlus kabul etmedi. ²¹Ama onlara veda ederken, «Tanrı dilerse yanınıza yine döneceğim» dedi. Sonra Efes'ten denize açıldı.

²²Sezariye'ye vardıktan sonra Kudüs'e gidip oradaki inanlılar topluluğunu ziyaret etti, oradan da Antakya'ya geçti. ²³Bir süre orada kaldıktan sonra yola çıktı; sırayla Galatya ve Frikya bölgelerini dolaşarak tüm öğrencileri ruhça pekiştirdi.

Apollos

²⁴Bu arada İskenderiye doğumlu Apollos adında bir Yahudi Efes'e geldi. Üstün bir konuşma yeteneği olan Apollos, Kutsal Yazıları çok iyi biliyordu. ²⁵Rab'bin yolunda eğitilmiş bir kişiydi. Ateşli bir ruhla konuşuyor ve sadece Yahya'nın vaftizini bildiği halde İsa'yla ilgili gerçekleri doğru öğretiyordu. ²⁶Havrada cesaretle konuşmaya başladı. Kendisini dinleyen Priskila ile Akvila, onu yanlarına alarak Tanrı yolunu ona daha doğru biçimde açıkladılar.

²⁷Apollos Ahaya'ya gitmek isteyince kardeşler onu bu yolda cesaretlendirdiler. Onu iyi karşılamaları için oradaki öğrencilere mektup yazdılar. Apollos Ahaya'ya varınca Tanrı'nın lütfuyla iman etmiş olanlara çok yardım etti. ²⁸Şöyle ki Kutsal Yazılardan, İsa'nın Mesih olduğunu kanıtlayarak Yahudilerin iddialarını açıkça ve güçlü bir şekilde çürüttü.

19. Bölüm

Pavlus Efes'te

¹⁻²Apollos Korint'teyken Pavlus, iç bölgelerden geçerek Efes'e geldi. Orada bazı öğrencileri bularak onlara, «İman ettiğiniz zaman Kutsal Ruh'u aldınız mı?» diye sordu.

«Kutsal Ruh diye birinin varlığını duymadık ki!» dediler.

³«Öyleyse neye dayanarak vaftiz oldunuz?» diye sordu.

«Yahya'nın öğretilerine dayanarak vaftiz olduk» dediler.

⁴Pavlus, «Yahya'nın yaptığı vaftiz, tövbeyle ilgili bir vaftizdi» dedi. «Halka, kendisinden sonra gelecek Olan'a, yani İsa'ya inanmalarını söyledi.» ⁵Onlar bunu duyunca, Rab İsa'nın adıyla vaftiz oldular. ⁶Pavlus ellerini onların üzerine koyunca Kutsal Ruh üzerlerine indi ve bilmedikleri dillerde konuşup peygamberlik etmeye başladılar. ⁷Aşağı yukarı on iki kişiydiler.

⁸Havraya giren Pavlus cesaretle konuşmaya başladı. Üç ay boyunca oradakilerle tartışıp durdu, onları Tanrı'nın Egemenliği konusunda ikna etmeye çalıştı. ⁹Ne var ki, bazıları sert bir tutum takınıp ikna olmamakta direndiler ve İsa'nın yolunu halkın önünde kötülemeye başladılar. Bunun üzerine Pavlus onlardan ayrıldı. Öğrencilerini de alıp götürdü ve Tiranus'un dershanesinde her gün tartışmalarını sürdürdü. ¹⁰Bu durum iki yıl sürdü. Sonunda Yahudi olsun Grek olsun, Asya ilinde yaşayan herkes Rab'bin sözünü işitti.

¹¹Tanrı, Pavlus'un eliyle olağanüstü mucizeler yaratıyordu. ¹²Şöyle ki, Pavlus'un bedenine değmiş olan mendiller ya da peştamallar hasta olanlara götürüldüğünde, hastalıkları yok oluyor, kötü ruhlar içlerinden çıkıyordu.

¹³Çevrede dolaşarak kötü ruhları kovmakla uğraşan bazı Yahudiler de kötü ruhlara tutsak olanları Rab İsa'nın adını anarak kurtarmaya kalkıştılar. «Pavlus'un tanıttığı İsa'nın adıyla size emrediyoruz!» diyorlardı. ¹⁴Bunu yapanlar arasında Skeva adlı bir Yahudi başkâhinin yedi oğlu da vardı.

¹⁵Kötü ruh ise onlara şöyle karşılık verdi: «İsa'yı biliyor, Pavlus'u da tanıyorum, ama siz kimsiniz?» ¹⁶İçinde kötü ruh bulunan adam onlara saldırdı, hepsini alt ederek bozguna uğrattı. Öyle ki, o evden çıplak ve yaralı olarak kaçtı.

¹⁷Bu haber, Efes'te yaşayan bütün Yahudilerle Greklere ulaştı. Hepsini bir korku aldı ve Rab İsa'nın adı büyük bir saygınlık kazandı. ¹⁸İman etmiş olanların birçoğu geliyor, yapmış oldukları kötülükleri itiraf edip açığa vuruyordu. ¹⁹Büyücülükle uğraşmış bir sürü kişi de kitaplarını toplayıp herkesin önünde yaktılar. Kitapların değerini hesapladıklarında toplam elli bin gümüş tuttuğunu gördüler. ²⁰Böylelikle Rab'bin sözü güçlü bir biçimde yayılıp etkinlik kazanıyordu.

²¹Pavlus, bu olup bitenlerden sonra Makedonya ve Ahaya'dan geçip Kudüs'e gitmeye karar verdi. «Oraya gittikten sonra Roma'yı da görmem gerek» diyordu. ²²Yardımcılarından ikisini, Timoteyus ile Erastus'u Makedonya'ya göndererek kendisi bir süre daha Asya ilinde kaldı.

Efes'teki kargaşalık

²³O sırada İsa'nın yoluna ilişkin büyük bir kargaşalık çıktı. ²⁴Artemis¹ tapınağının gümüşten maketlerini yapan Dimitriyus adlı bir kuyumcu, el sanatçılarına bir hayli iş sağlıyordu.

²⁵Sanatçıları ve benzer işlerle uğraşanları bir araya toplayarak onlara şöyle dedi: «Efendiler, bu işten büyük kazanç sağladığımızı biliyorsunuz. ²⁶Ama Pavlus denen bu adamın, elle yapılan tanrıların gerçek tanrılar olmadığını söyleyerek yalnız Efes'te değil, neredeyse tüm Asya ilinde çok sayıda kişiyi kandırıp saptırdığını görüyor ve duyuyorsunuz. ²⁷Hem bu sanatımız saygınlığını yitirmek tehlikesiyle karşı karşıyadır, hem de ulu tanrıça Artemis'in tapınağının hiçe sayılması ve tüm Asya iliyle tüm dünyanın tapındığı tanrıçanın, ululuğundan yoksun kalması tehlikesi vardır.»

²⁸Oradakiler bunu duyunca öfkeyle doldular. «Efeslilerin Artemisi uludur!» diye bağırmaya başladılar. ²⁹Kent büsbütün karıştı. Halk, Pavlus'un yol arkadaşlarından Makedonyalı Gayus ve Aristarkus'u yakalayıp sürükleyerek hep birlikte tiyatroya koştu. ³⁰Pavlus halkın arasına girmek istediye de, öğrenciler onu bırakmadılar. ³¹Hatta, Pavlus'un dostu olan bazı Asya ili yöneticileri ona haber yollayarak tiyatrodaki görünmemesi için yalvardılar.

³²Tiyatrodaki topluluk karışıklık içindeydi. Her biri ayrı bir şey bağırıyordu. Çoğunluk ne için toplandıklarını bile bilmiyordu. ³³Yahudiler İskender'i öne çıkarınca kalabalıktan bazıları olayı ona bağladı. Eliyle bir işaret yapan İskender, halka savunmasını yapmak istedi. ³⁴Ama halk kendisinin Yahudi olduğunu anlayınca hep bir ağızdan yaklaşık iki saat boyunca, «Efeslilerin Artemisi uludur!» diye bağırıp durdu.

³⁵Kalabalığı yatıştıran belediye yazmanı, «Ey Efesliler» dedi, «Efes kentinin, ulu Artemis tapınağının ve gökten düşen kutsal taşın bekçisi olduğunu bilmeyen var mı? ³⁶Bunları hiç kimse inkâr edemez. Bunun için sakın olmanız ve düşüncesiz bir şey yapmamanız gerek. ³⁷Buraya getirdiğiniz bu adamlar, ne tapınakları yağma ettiler, ne de tanrıçamıza sövdüler. ³⁸Dimitriyus ve sanatçı arkadaşlarının herhangi birinden şikâyeti varsa, mahkemeler açık, yargıçlar¹ da var. Karşılıklı suçlamalarını orada yapsınlar. ³⁹Soruşturacağımız başka bir durum varsa, bunun yasal bir toplantıda çözümlenmesi gerek. ⁴⁰Bugünkü olaylardan ötürü ayaklanma suçundan yargılanmak tehlikesindeyiz. Hiçbir gerekçesi olmayan bu kargaşanın hesabını veremeyeceğiz.»

⁴¹Bunları söyledikten sonra topluluğu dağıttı.

20. Bölüm

Pavlus Troas'ta

Pavlus, kargaşalık yatıştıktan sonra öğrencileri çağırıp onları yüreklendirdi. Sonra kendilerine veda ederek Makedonya'ya gitmek üzere yola çıktı. ²O yöreleri dolaşarak imanlıları yüreklendiren birçok konuşmalar yaptıktan sonra Yunanistan'a gitti. ³Orada üç ay kaldı. Suriye'ye deniz yoluyla gitmek üzereyken Yahudilerin kendisine karşı bir düzen kurması nedeniyle dönüşü Makedonya üzerinden yapmaya karar verdi. ⁴Pirus oğlu Veriyalı Sopater, Selaniklilerden Aristarkus ile Sekundus, Derbeli Gayus, Timoteyus ve Asya ilinden Tihikus ile Trofimus onunla birlikte gittiler. ⁵Bunlar önden gidip bizi Troas'ta beklediler. ⁶Biz de Mayasız Ekmek bayramından sonra Filipi'den denize açılıp beş günde Troas'a gelerek onlarla buluştuk. Orada yedi gün kaldık.

⁷Haftanın ilk günü ekmek bölmek için bir araya toplandığımızda Pavlus imanlılara bir konuşma yaptı. Ertesi gün oradan ayrılacağı için konuşmasını gece yarısına dek sürdürdü. ⁸Toplanmış olduğumuz üst kattaki odada birçok kandil yanıyordu. ⁹Eftikus adlı bir delikanlı pencerede oturuyordu. Pavlus konuşmasını uzattıkça Eftikus'un uykusu bastırdı. Uykuya dalınca da ikinci⁰ kattan aşağı düştü ve yerden ölü olarak kaldırıldı. ¹⁰Aşağı inen Pavlus delikanlının üzerine kapanıp onu kucakladı. «Telaşlanmayın, yaşıyor!» dedi. ¹¹Sonra yukarı çıkıp ekmek böldü ve yemek yedi. Gün doğuncaya dek onlarla uzun uzun konuştu, sonra oradan ayrıldı. ¹²Çocuğu diri olarak evine götüren imanlılar bu olaydan büyük cesaret aldılar.

¹³Biz önden giderek gemiye bindik ve Asos'a hareket ettik. Pavlus'u oradan alacaktık. Kendisi karadan gitmek istediği için bunu böyle düzenlemişti. ¹⁴Bizi Asos'ta karşılayınca onu gemiye alıp Midilli'ye geçtik. ¹⁵Oradan denize açılıp ertesi gün Sakız adasının karşısına geldik. Üçüncü gün Sisam'a uğradık ve bir gün sonra Milet'e vardık. ¹⁶Pavlus, Asya ilinde vakit kaybetmemek için Efes'e uğramamaya karar vermişti. Pentikost günü Kudüs'te olabilmek umuduyla acele ediyordu.

Pavlus Efesli ihtiyarlara veda ediyor

¹⁷Pavlus, Milet'ten Efes'e haber yollayarak inanlılar topluluğunun ihtiyarlarını yanına çağırtdı. ¹⁸Yanına geldikleri zaman onlara şöyle dedi: «Asya iline ayak bastığım ilk günden beri, sizinle bulunduğum bütün süre boyunca, nasıl davrandığımı biliyorsunuz. ¹⁹Yahudilerin kurduğu düzenlerden çektiğim sıkıntıların ortasında Rab'be tam bir alçakgönüllülikle, gözyaşları içinde kulluk ettim. ²⁰Yararlı olan herhangi bir şeyi size duyurmaktan, gerek açıkta gerek evden eve dolaşarak size ders vermekten çekinmedim. ²¹Hem Yahudileri hem de Grekleri, tövbe edip Tanrı'ya dönmeye ve Rabbimiz İsa'ya inanmaya çağırdım.

²²«Şimdi de Ruh'a boyun eğerek Kudüs'e gidiyorum. Orada başıma neler geleceğini bilmiyorum.

²³Ancak Kutsal Ruh, beni zincirler ve sıkıntıların beklediğine dair her kentte beni uyarıyor.

²⁴Canımı hiç önemsemiyorum, ona değer vermiyorum. Yeter ki yarışı bitireyim ve Rab İsa'dan aldığım görevi, Tanrı'nın lütfunu bildiren müjdeye tanıklık etme görevini tamamlayayım.

²⁵«Şimdi aralarında dolaşıp Tanrı'nın Egemenliğini duyurduğum sizlerden hiçbirinin yüzümü bir daha görmeyeceğini biliyorum. ²⁶Bu yüzden bugün size şunu açıkça söyleyeyim: ben hiç

kimsenin uğrayacağı yargıdan sorumlu değilim.¹ 27 Tanrı'nın isteğini size tam olarak bildirmekten

çekinmedim. ²⁸Kendinize ve Kutsal Ruh'un sizi gözetmen olarak görevlendirdiği tüm sürüye göz kulak olun. Rab'bin kendi kanı pahasına sahip olduğu inanlılar topluluğunu gütmek üzere atadınız. ²⁹Ben gittikten sonra sürüyü esirgemeyen yırtıcı kurtların aranızda gireceğini biliyorum. ³⁰Hatta öğrencileri kendi peşlerinden sürüklemek için sizin aranızdan da sapık sözler söyleyen kişiler çıkacak. ³¹Bunun için uyanık durun. Üç yıl boyunca, aralıksız, gece gündüz demeden, gözyaşı dökerek her birinizi nasıl uyardığımı hatırlayın.

³²«Şimdi sizi Tanrı'ya ve O'nun lütfunu bildiren söze emanet ediyorum. Bu söz, sizi ruhça geliştirecek ve kutsal kılınmış olan tüm insanlar arasında mirasa kavuşturacak güçtedir. ³³Ben hiç kimsenin gümüşüne, altına ya da giysisine göz dikmedim. ³⁴Siz de bilirsiniz ki, bu eller hem benim, hem de benimle birlikte olanların gereksinmelerini karşılamak için hizmet etmiştir. ³⁵Yaptığım her işte sizlere, böyle emek vererek güçsüzlere yardım etmemiz ve Rab İsa'nın, `Vermek, almaktan daha büyük mutluluktur' diyen sözünü unutmamamız gerektiğini gösterdim.»

³⁶Pavlus bu sözleri söyledikten sonra diz çöküp onlarla birlikte dua etti. ³⁷Sonra hepsi acı acı ağlayarak Pavlus'un boynuna sarıldılar, onu öptüler. ³⁸Onları en çok üzen, `yüzümü bir daha görmeyeceksiniz' demesi oldu. Sonra onu gemiye kadar geçirdiler.

21. Bölüm

Kudüs'e yolculuk

Onlardan ayrılınca denize açılıp doğru İstanköy'e gittik. Ertesi gün Rodos'a, oradan da Patara'ya geçtik. ²Fenike'ye gidecek bir gemi bulduk, buna binip denize açıldık. ³Kıbrıs'ı görünce güneyinden geçerek Suriye'ye yöneldik ve Sur kentinde karaya çıktık. Gemi, yükünü orada boşaltacaktı. ⁴Oradaki İsa öğrencilerini arayıp bulduk ve yanlarında bir hafta kaldık. Öğrenciler, Ruh'un yönlendirmesiyle Pavlus'u, Kudüs'e gitmemesi için uyardılar. ⁵Günümüz dolunca kentten ayrılıp yolumuza devam ettik. İmanlıların hepsi, eşleri ve çocuklarıyla birlikte bizi kentin dışına kadar geçirdiler. Deniz kıyısında diz çöküp dua ettik. ⁶Birbirimizle vedalaştıktan sonra biz gemiye bindik, onlar da evlerine döndüler.

⁷Sur'dan deniz yolculuğumuza devam ederek Batlamya kentine geldik. Oradaki kardeşleri ziyaret edip bir gün yanlarında kaldık. ⁸Ertesi gün ayrılıp Sezariye'ye geldik. Yedilerden¹ biri olan müjdeci Filipus'un evine giderek onun yanında kaldık. ⁹Bu adamın peygamberlik eden, evlenmemiş dört kızı vardı.

¹⁰Oraya varışımızdan birkaç gün sonra Yahudiye'den Agabus adlı bir peygamber geldi. ¹¹Bu adam bize yaklaşmış Pavlus'un kuşağını aldı, bununla kendi ellerini ayaklarını bağlayarak dedi ki, «Kutsal Ruh şöyle diyor: `Yahudiler, bu kuşağın sahibini Kudüs'te böyle bağlayıp diğer uluslara teslim edecekler.'»

¹²Bu sözleri duyunca hem bizler hem de oralılar Kudüs'e gitmemesi için Pavlus'a yalvardık.

¹³Bunun üzerine Pavlus şöyle karşılık verdi: «Ne yapıyorsunuz, ne diye ağlayıp yüreğimi sızlatıyorsunuz? Ben Rab İsa'nın adı uğruna Kudüs'te yalnız bağlanmaya değil, ölmeye de hazırım.»

¹⁴Pavlus'u ikna edemeyince, «Rab'bin istediği olsun» diyerek sustuk.

¹⁵Bir süre sonra hazırlığımızı yapıp Kudüs'e doğru yola çıktık. ¹⁶Sezariye'deki öğrencilerden bazıları da bizimle birlikte geldiler. Bizi, evinde kalacağımız adama, eski öğrencilerden Kıbrıslı Minason'a götürdüler.

Pavlus Kudüs'te

¹⁷Kudüs'e vardığımız zaman kardeşler bizi sevinçle karşıladılar. ¹⁸Ertesi gün Pavlus'la birlikte Yakup'u görmeye gittik. İhtiyarların hepsi de orada toplanmıştı. ¹⁹Pavlus, onların hal hatırını sorduktan sonra hizmetinin aracılığıyla Tanrı'nın diğer uluslar arasında yaptıklarını teker teker anlattı.

²⁰Bunları işitince Tanrı'yı yücelttiler. Pavlus'a, «Görüyorsun kardeş, Yahudiler arasında binlerce imanlı var ve hepsi Kutsal Yasa'nın candan savunucusudur» dediler. ²¹«Ne var ki, duyduklarına göre sen diğer uluslar arasında yaşayan bütün Yahudilere, çocuklarını sünnet etmemelerini, törelerimize uymamalarını söylüyor, Musa'nın yasasına sırt çevirmeleri gerektiğini öğretiyormuşsun. ²²Şimdi ne yapmalı? Senin buraya geldiğini mutlaka duyacaklar. ²³Bunun için sana dediğimizi yap. Aramızda adak adamış dört kişi var.¹ ²⁴Bunları yanına al, kendileriyle birlikte arınma törenine katıl. Başlarını traş edebilmeleri için kurban masraflarını sen öde. Böylelikle herkes, seninle ilgili duyduklarının asılsız olduğunu, senin de Kutsal Yasa'ya uygun olarak yaşadığını anlasın. ²⁵Diğer uluslardan olan imanlılara gelince, biz onlara, putlara sunulan kurbanların etinden, kandan, boğularak öldürülen hayvanlardan ve cinsel ahlaksızlıktan sakınmalarını öngören kararımızı yazmıştık.»

²⁶Bunun üzerine Pavlus o dört kişiyi yanına aldı, ertesi gün onlarla birlikte arınma törenine katıldı. Sonra tapınağa girerek arınma günlerinin ne zaman tamamlanacağını, her birinin adına ne zaman kurban sunulacağını bildirdi.

Pavlus tutuklanıyor

²⁷Yedi günlük süre bitmek üzereydi. Asya ilinden bazı Yahudiler Pavlus'u tapınakta görünce tüm kalabalığı kışkırtarak onu yakaladılar. ²⁸«Ey İsraililer, yardım edin!» diye bağırdılar. «Her yerde herkese, halkımıza, Kutsal Yasa'ya ve bu kutsal yere karşı öğretiler yayan adam budur. Üstelik tapınağa bazı Grekleri sokarak bu kutsal yeri kirletti.» ²⁹Bu Yahudiler, daha önce kentte Pavlus'un yanında görmüş oldukları Efesli Trofimus'un, Pavlus tarafından tapınağa sokulduğunu sanıyorlardı.

³⁰Bütün kent ayağa kalkmıştı. Her taraftan koşuşup gelen halk Pavlus'u tutup tapınaktan dışarı sürükledi. Arkasından tapınağın kapıları hemen kapatıldı. ³¹Onlar Pavlus'u öldürmeye çalışırken, tüm Kudüs'ün karıştığı haberi Roma taburunun komutanına ulaştı. ³²Komutan hemen yüzbaşılara askerleri yanına alarak kalabalığın olduğu yere koşturdu. Komutanla askerleri gören halk Pavlus'u dövmeyi bıraktı. ³³O zaman komutan yaklaşıp Pavlus'u yakaladı, iki zincirle bağlanması için buyruk verdi. Sonra, «Kimdir bu adam, ne yaptı?» diye sordu.

³⁴Kalabalıktakilerin her biri ayrı bir şey bağınyordu. Kargaşalıktan ötürü kesin bilgi edinemeyen komutan, Pavlus'un kaleye götürülmesini buyurdu. ³⁵Pavlus merdivenlere geldiğinde kalabalık öylesine azmıştı ki, askerler onu taşımak zorunda kaldılar. ³⁶Kalabalık, «Öldürün onu!» diye bağırarak onları izliyordu.

Pavlus kendini savunuyor

³⁷Kaleden içeri girmek üzereyken Pavlus komutana, «Sana bir şey söyleyebilir miyim?» dedi.

Komutan, «Grekçe biliyor musun?» dedi. ³⁸«Sen bundan bir süre önce bir ayaklanma başlatıp dört bin tedhişçiyi¹ çöle götüren Mısırlı değil misin?»

³⁹Pavlus, «Ben Kilikya'dan Tarsuslu bir Yahudi, hiç de önemsiz olmayan bir kentin vatandaşıyım» dedi. «Rica ederim, halka birkaç söz söylememe izin ver.» ⁴⁰Komutanın izin vermesi üzerine Pavlus merdivende dikilip eliyle halka bir işaret yaptı. Derin bir sessizlik olunca, İbran_ dilinde konuşmaya başladı.

22. Bölüm

«Kardeşler ve babalar, size şimdi yapacağım savunmayı dinleyin» dedi. ²⁻³Pavlus'un kendilerine _bran_ dilinde seslendiğini duyduklarında daha derin bir sessizlik oldu. Pavlus şöyle devam etti: «Ben Yahudiyim. Kilikya'nın Tarsus kentinde doğdum ve burada, Kudüs'te Gamalyel'in dizinin dibinde büyüdüm. Atalarımızın yasasıyla ilgili sıkı bir eğitimden geçtim. Bugün hepinizin yaptığı gibi, ben de Tanrı için gayretle çalışan biriydim. ⁴İsa'nın yolundan gidenlere öldüresiye zulmeder, erkek kadın demeden onları bağlayıp hapse atardım. ⁵Başkâhin ile tüm ihtiyarlar kurulu söylediklerimi doğrulayabilirler. Onlardan Yahudi kardeşlere yazılmış mektuplar alarak Şam'a doğru yola çıkmıştım. Amacım, oradaki İsa inanlılarını da cezalandırmak üzere bağlayıp Kudüs'e getirmektir.

⁶«Ben öğleye doğru yol alıp Şam'a yaklaşırken, birdenbire gökten parlak bir ışık çevremi aydınlatıverdi. ⁷Yere yıkıldım. Bir sesin bana, `Saul, Saul! Neden bana zulmediyorsun?' dediğini işittim.

⁸«`Ey efendim, sen kimsin?' diye sordum.

«Ses bana, `Ben senin zulmettiğin Nasıralı İsa'yım' dedi. ⁹Berberimde olanlar ışığı gördülerse de, benimle konuşanın söylediklerini anlamadılar.

¹⁰«`Rab, ne yapmalıyım?' diye sordum.

«Rab bana, `Kalk, Şam'a git' dedi, `yapmakla görevlendirildiğin her şey orada sana açıklanacak.'

¹¹Parlayan ışığın görkeminden gözlerim görmez olduğundan, beraberimde olanlar elimden tutup beni Şam'a götürdüler.

¹²⁻¹³«Orada Hananya adında dindar, Kutsal Yasa'ya bağlı biri vardı. Kentte yaşayan tüm Yahudilerin kendisinden övgüyle söz ettiği bu adam gelip yanımda durdu ve, `Saul kardeş, gözlerin görsün!' dedi. Ve ben o anda onu gördüm.

¹⁴«Hananya, `Atalarımızın Tanrısı, kendisinin isteğini bilmen ve adil Olan'ı görüp O'nun ağzından bir ses işitmen için seni seçmiştir' dedi. ¹⁵`Görüp işittiklerini tüm insanlara duyurarak O'nun tanıklığını yapacaksın. ¹⁶Haydi, ne bekliyorsun? Kalk, O'nun adını anarak vaftiz ol ve günahlarından arın!»

¹⁷⁻¹⁸«Ben Kudüs'e döndükten sonra, tapınakta dua ettiğim bir sırada, kendimden geçerek Rab'bi gördüm. Bana, 'Çabuk ol' dedi, 'Kudüs'ten hemen ayrıl. Çünkü benimle ilgili tanıklığını kabul etmeyecekler.'

¹⁹«'Rab' dedim, 'benim havradan havraya giderek sana inananları tutuklayıp dövdüğümü biliyorlar. ²⁰Üstelik sana tanıklık eden İstefan'ın kanı döküldüğü zaman, ben de oradaydım. Onu öldürenlerin kaftanlarına bekçilik ederek yapılanları onayladım.'

²¹«Rab bana, 'Git' dedi, 'ben seni uzakta olan uluslara göndereceğim.'»

Roma vatandaşı Pavlus

²²Pavlus'u buraya kadar dinleyenler, bu söz üzerine, «Böylesini yeryüzünden temizlemeli, yaşaması uygun değildir!» diye seslerini yükselttiler.

²³⁻²⁴Onlar böyle bağırır, üstlüklerini sallayıp havaya toz savururken komutan, Pavlus'un kalenin içine götürülmesini buyurdu. Halkın Pavlus'un aleyhine neden böyle bağırıldığını öğrenmek için onun kamçılanarak sorguya çekilmesini istedi. ²⁵Kendisini sınımlarla bağlayıp kollarını geriyorlardı ki, Pavlus orada duran yüzbaşuya, «Mahkemesi yapılmamış bir Roma vatandaşını kamçılamanız yasaya uygun mudur?» dedi.

²⁶Yüzbaşı bunu duyunca gidip komutana haber verdi. «Ne yapıyorsun?» dedi. «Bu adam Roma vatandaşıymış.»

²⁷Komutan Pavlus'un yanına geldi, «Söyle bakayım, sen Romalı mısın?» diye sordu. Pavlus da, «Evet» dedi.

²⁸Komutan, «Ben bu vatandaşlığı yüklü bir para ödeyerek elde ettim» diye karşılık verdi. Pavlus, «Ben ise doğuştan Roma vatandaşıyım» dedi.

²⁹Onu sorguya çekecek olanlar hemen yanından çekilip gittiler. Kendisini bağlatmış olan komutan da, onun Roma vatandaşı olduğunu anlayınca korktu.

Pavlus Yüksek Kurul'un önünde

³⁰Komutan ertesi gün Yahudilerin Pavlus'u tam olarak neyle suçladıklarını öğrenmek isteyerek onu hapisten getirtti, başkâhinlerle tüm Yüksek Kurul'un toplanması için buyruk verdi ve onu aşağı indirip Kurul'un önüne çıkardı.

23. Bölüm

Yüksek Kurul'u dikkatle süzen Pavlus, «Kardeşler» dedi, «ben bugüne dek Tanrı'nın önünde tertemiz bir vicdanla yaşadım.» ²Başkâhin Hananya, Pavlus'un yanında duranlara onun ağzına vurmaları için buyruk verdi. ³Bunun üzerine Pavlus ona, «Seni badanalı duvar, Tanrı sana vuracaktır!» dedi. «Sen hem beni Kutsal Yasa'ya göre yargılamaya oturmuşsun, hem de Yasa'yı çiğneyerek bana tokat atırıyorsun.»

⁴Çevrede duranlar, «Tanrı'nın başkâhinine hakaret mi ediyorsun?» dediler.

⁵Pavlus, «Kardeşler, başkâhin olduğumu bilmiyordum» dedi. «Nitekim, 'Halkını yönetenleri kötüleme' diye yazılmıştır.»

⁶Oradakilerden bir bölümünün Saduki, diğer bölümünün de Ferisi mezhebinden olduğunu anlayan Pavlus, Yüksek Kurul'a şöyle seslendi: «Kardeşler, ben özbeöz Ferisiyim. Ölülerin dirileceği umudunu beslediğim için yargılanmaktayım.» ⁷Pavlus'un bu sözü üzerine Ferisilerle Sadukiler çekişmeye başladılar, Kurul ikiye bölündü. ⁸Sadukiler, ölümden diriliş, melek ve ruh yoktur derler; Ferisiler ise bunların hepsine inanırlar.

⁹Kurul'da büyük bir kargaşalık çıktı. Ferisi mezhebinden bazı din bilginleri kalkıp ateşli bir şekilde, «Bu adamda hiçbir suç görmüyoruz» diye bağırıyorlar. «Bir ruh ya da bir melek kendisiyle konuşmuşsa, ne olmuş?» ¹⁰Çekişme öyle şiddetlendi ki komutan, Pavlus'u parçalayacaklar diye korktu. Askerlerin aşağı inip onu zorla aralarından alarak kaleye götürmelerini buyurdu.

¹¹O gece Rab Pavlus'a görünüp ona, «Cesur ol» dedi, «Kudüs'te benimle ilgili nasıl tanıklık ettinse, Roma'da da öyle tanıklık etmen gerek.»

Pavlus'u öldürme girişimleri

¹²Ertesi sabah Yahudiler aralarında gizli bir anlaşma yaptılar. «Pavlus'u öldürmeden bir şey yiyip içerseniz, bize lanet olsun!» diye yemin ettiler. ¹³Bu anlaşmaya katılanların sayısı kırkı aşılıyordu.

¹⁴Bunlar başkâhinlerle ihtiyarların yanına gidip şöyle dediler: «Biz, `Pavlus'u öldürmeden ağzımıza bir şey koyarsak, bize lanet olsun!» diye yemin ettik. ¹⁵Şimdi siz, Pavlus'a ilişkin durumu Yüksek Kurul'la birlikte daha ayrıntılı bir şekilde araştırcağımız gibi, komutanın onu size getirmesini rica edin. Biz de, adam daha Kurul'a gelmeden onu öldürmeye hazır olacağız.»

¹⁶Ne var ki, Pavlus'un kızkardeşinin oğlu onların pusu kurduğunu duydu. Varıp kaleye girdi ve haberi Pavlus'a ilettiler. ¹⁷Yüzbaşılardan birini yanına çağıran Pavlus, «Bu genci komutana götür, kendisine ileticeği bir haber var» dedi.

¹⁸Yüzbaşı, genci alıp komutana götürdü. «Tutuklu Pavlus beni çağırıp bu genci sana getirmemi rica etti. Sana bir söyleyeceği varmış» dedi.

¹⁹Komutan, genci elinden tutup bir yana çekti. «Bana bildirmek istediğin nedir?» diye sordu.

²⁰«Yahudiler sözbirliği ettiler» dedi, «Pavlus'la ilgili durumu daha ayrıntılı bir şekilde araştırmak istiyorlarmış gibi, yarın onu Yüksek Kurul'a götürmeni rica edecekler. ²¹Ama sen onlara kanma! Aralarından kırktan fazla kişi ona pusu kurmuş bekliyor. `Onu ortadan kaldırmadan bir şey yiyip içerseniz, bize lanet olsun!» diye yemin ettiler. Şimdi hazırlar, senden olumlu bir cevap gelmesini bekliyorlar.»

²²Komutan, «Bunları bana açıkladığını hiç kimseye söyleme» diye uyardıktan sonra genci salıverdi.

Pavlus Sezariye'ye yollanıyor

²³Komutan, yüzbaşılardan ikisini yanına çağırıp şöyle dedi: «Akşam saat dokuzda Sezariye'ye hareket etmek üzere iki yüz piyade, yetmiş atlı ve iki yüz mızraklı hazırlayın. ²⁴Ayrıca Pavlus'u bindirip vali Feliks'in yanına sağ salım ulaştırmak için hayvan sağlayın.» ²⁵⁻²⁶Sonra şöyle bir mektup yazdı:

Klavdiyus Lisyas'tan,
Sayın Vali Feliks'e selam.

²⁷Bu adamı Yahudiler yakalamış öldürmek üzereydiler. Ne var ki, kendisinin Roma vatandaşı olduğunu öğrenince askerlerle yetişip onu kurtardım. ²⁸Kendisini neyle suçladıklarını bilmek istediğim için onu Yahudilerin Yüksek Kurulunun önüne çıkarttım. ²⁹Suçlamanın, Yahudilerin yasasına ilişkin bazı sorunlarla ilgili olduğunu öğrendim. Ölüm ya da hapis cezasını gerektiren herhangi bir suçlama yoktu. ³⁰Bana bu adama karşı bir tuzak kurulduğu bildirilince onu hemen sana gönderdim. Onu suçlayanlara da kendisiyle ilgili şikâyetlerini sana bildirmelerini buyurdum.

³¹Askerler, kendilerine verilen buyruk uyarınca Pavlus'u alıp geceleyin Antipatris'e götürdüler.

³²Ertesi gün, atlıları Pavlus'la birlikte yola devam etmek üzere bırakarak kaleye döndüler. ³³Atlılar Sezariye'ye varınca mektubu valiye verip Pavlus'u teslim ettiler. ³⁴⁻³⁵Vali mektubu okuduktan sonra Pavlus'un hangi ilden olduğunu sordu. Kilikyalı olduğunu öğrenince, «Seni suçlayanlar da gelsin, o zaman seni dinlerim» dedi. Sonra Pavlus'un, Hirodes'in sarayında gözaltında tutulması için buyruk verdi.

24. Bölüm

Pavlus Feliks'in önünde suçlanıyor

Bundan beş gün sonra başkâhin Hananya, ihtiyarlardan bazıları ve Tertulus adlı bir hatip Sezariye'ye gelip Pavlus'la ilgili şikâyetlerini valiye ilettiler. ²⁻³Pavlus çağrılınca Tertulus suçlamalarına başladı. «Ey erdemli Feliks!» dedi. «Senin sayende uzun süredir esenlik içinde yaşamaktayız. Aldığın önlemlerle de bu ulusun yararına olumlu gelişmeler kaydedilmiştir. Yaptıklarınızı, her zaman ve her yerde büyük bir şükranla anıyoruz. ⁴Seni fazla yormak istemiyorum; söyleyeceğimiz birkaç sözü hoşgörülle dinlemeni rica ediyorum.

⁵«Biz şunu anladık ki, bu adam dünyanın her yanında tüm Yahudiler arasında kargaşalık çıkaran bir fesatçı ve Nasranî tarikatının elebaşlarından biridir. ⁶⁻⁸Tapınağı bile kirletmeye kalkıştı. Ama biz onu yakaladık.¹ Onu sorguya çekersen, onunla ilgili tüm suçlamalarımızın doğruluğunu kendisinden öğrenebilirsin.» ⁹Oradaki Yahudiler de anlatılanların doğru olduğunu söyleyerek bu suçlamalara katıldılar.

¹⁰Valinin bir işareti üzerine Pavlus şöyle karşılık verdi: «Senin yıllardan beri bu ulusa yargıçlık ettiğini bildiğim için, kendi savunmamı sevinçle yapıyorum. ¹¹Sen kendin de öğrenebilirsin, tapınmak amacıyla Kudüs'e gidişimden bu yana sadece on iki gün geçti. ¹²Beni ne tapınmakta, ne havralarda, ne de kentin başka bir yerinde herhangi biriyle tartışırken ya da halkı ayaklandırmaya çalışırken görmüşlerdir. ¹³Şu anda bana yönelttikleri suçlamaları da sana kanıtlayamazlar.

¹⁴Bununla birlikte, sana şunu itiraf edeyim ki, kendilerinin tarikat dedikleri Yol'un bir izleyicisi olarak atalarımızın Tanrısına kulluk ediyorum. Kutsal Yasa'da ve peygamberlerin kitaplarında yazılı her şeye inanıyorum. ¹⁵Aynı bu adamların kabul ettiği gibi, hem doğru kişilerin hem doğru

olmayanların ölümden dirileceğine dair Tanrı'ya ümit bağlamışımıdır. ¹⁶Bu nedenle ben gerek

Tanrı, gerek insanlar önünde vicdanımı temiz tutmaya her zaman özen gösteriyorum.

¹⁷«Uzun yıllar sonra, ulusuma bağışlar getirmek ve adaklar sunmak için Kudüs'e geldim. ¹⁸Beni tapınakta adaklar sunarken buldukları zaman arınmış durumdaydım. Çevremde ne bir kalabalık ne de karışıklık vardı. Ancak orada Asya ilinden bazı Yahudiler bulunuyordu. ¹⁹Onların bana karşı bir diyecekleri varsa, senin önüne çıkıp suçlamalarını belirtmeleri gerek. ²⁰Buradakiler de, Yüksek Kurul'un önündeki duruşmam sırasında bende ne suç bulduklarını açıklasınlar. ²¹Önlerine çıkarıldığımda, 'Bugün, ölümlerin dirilişi konusunda tarafınızdan yargılanmaktayım' diye seslenmiştim. Olsa olsa beni bu konuda suçlayabilirler.»

²²İsa'nın yoluna ilişkin derin bilgisi olan Feliks duruşmayı başka bir güne ertelerken, «Davanızla ilgili kararımı komutan Lisyas gelince veririm» dedi. ²³Oradaki yüzbaşuya da Pavlus'u gözaltında tutmasını, ama kendisine biraz serbestlik tanınmasını, ona yardımda bulunmak isteyen dostlarından hiçbirine engel olmamasını buyurdu.

²⁴Birkaç gün sonra Feliks, Yahudi olan karısı Drusila ile birlikte geldi, Pavlus'u çağırarak Mesih İsa'ya olan inancı konusunda onu dinledi. ²⁵Pavlus doğruluk, özdenetim ve gelecek olan yargı gününden söz edince Feliks korkuya kapıldı. «Şimdilik gidebilirsin» dedi, «fırsat bulunca seni yine çağırırım.» ²⁶Bir yandan da Pavlus'un kendisine rüşvet vereceğini umuyordu. Bu nedenle onu sık sık çağırır, onunla sohbet ederdi.

²⁷İki yıl dolunca görevini Porkiyus Festus'a devreden Feliks, Yahudilerin gönlünü kazanmak amacıyla Pavlus'u hapiste bıraktı.

25. Bölüm

Festus'un önünde yargılanma

Eyalete vardıktan üç gün sonra Festus, Sezariye'den Kudüs'e gitti. ²⁻³Başkâhinlerle Yahudilerin ileri gelenleri, Pavlus'la ilgili şikâyetlerini ona açıkladılar. Festus'tan kendilerine bir iyilikte bulunmasını isteyerek Pavlus'u Kudüs'e getirtmesi için yalvardılar. Bu arada pusu kurup Pavlus'u yolda öldüreceklerdi. ⁴⁻⁵Festus ise Pavlus'un Sezariye'de tutuklu bulunduğunu, kendisinin de yakında oraya gideceğini söyleyerek, «Aranızda yetkili olanlar benimle gelsinler; bu adam yanlış bir şey yapmışsa, ona karşı suç duyurusunda bulunsunlar» dedi.

⁶Festus, onların arasında sadece sekiz on gün kadar kaldı; sonra Sezariye'ye döndü. Ertesi gün yargı kürsüsüne oturarak Pavlus'un getirilmesini buyurdu. ⁷Pavlus içeri girince Kudüs'ten gelmiş olan Yahudiler çevresini sardılar ve kanıtlayamadıkları birçok ağır suçlamada bulundular. ⁸Pavlus, «Ne Yahudilerin yasasına, ne tapınağa, ne de Sezar'a karşı hiçbir günah işlemedim» diyerek kendini savundu.

⁹Yahudilerin gönlünü kazanmak isteyen Festus, Pavlus'a şöyle karşılık verdi: «Kudüs'e gidip orada benim önümde bu konularda yargılanmak ister misin?»

¹⁰Pavlus, «Ben Sezar'ın yargı kürsüsü önünde durmaktayım» dedi, «burada yargılanmam gerekir. Sen de çok iyi biliyorsun ki, Yahudilere karşı hiçbir suç işlemedim. ¹¹Şayet suçum varsa, ölüm cezasını gerektirecek bir şey yapmışsam, ölmekten çekinmem. Yok eğer bunların bana karşı

yaptığı suçlamalar asılsız ise, hiç kimse beni onların eline teslim edemez. Davamın Sezar'a iletilmesini istiyorum.»

¹²Festus, danışma kuruluyla görüştüktan sonra şu cevabı verdi: «Davayı Sezar'a iletin, Sezar'a gideceksin.»

Festus, Kral Agripa'ya danışıyor

¹³Birkaç gün sonra Kral Agripa ile Berniki¹¹, Festus'a bir nezaket ziyaretinde bulunmak üzere Sezariye'ye geldiler. ¹⁴Orada uzunca bir süre kalmaları üzerine Festus, Pavlus'la ilgili durumu krala anlattı. «Feliks'in tutuklu olarak bıraktığı bir adam var» dedi. ¹⁵«Kudüs'te bulunduğum sırada Yahudilerin başkâhinleriyle ihtiyarları, onunla ilgili şikâyetlerini açıkladılar, onu cezalandırmamı istediler.

¹⁶«Ben onlara, 'Herhangi bir sanığı, kendisini suçlayanlarla yüzleştirmeden, kendisine yöneltilen ithamlarla ilgili olarak savunma fırsatı vermeden, onu suçlayanların eline teslim etmek Romalıların geleneğine aykırıdır' dedim. ¹⁷Onlar benimle buraya gelince, hiç vakit kaybetmeden, ertesi gün yargı kürsüsüne oturup adamın getirilmesini buyurdum. ¹⁸Ne var ki, kalkıp konuşan davacılar ona, beklediğim türden kötülüklerle ilgili hiçbir suçlama yöneltmediler. ¹⁹Ancak onunla çekiştikleri bazı sorunlar vardı. Bunlar, kendi dinlerine ve ölmüş de Pavlus'un iddiasına göre yaşamakta olan İsa adındaki birine ilişkin konulardı. ²⁰Bunları nasıl soruşturacağımı bilemediğim için Pavlus'a, Kudüs'e gidip orada bu konularda yargılanmaya razı olup olmayacağını sordum. ²¹Ama kendisi davasını İmparator'a⁽¹⁾ ilette, İmparator'un kararına dek tutuklu kalmak istedi. Ben de onu İmparator'a⁽²⁾ göndereceğim zamana kadar tutuklu kalmasını buyurdum.»

²²Agripa Festus'a, «Ben de bu adamı dinlemek isterdim» dedi.

Festus da, «Yarın onu dinlersin» dedi.

Pavlus, Agripa'nın önünde

²³Ertesi gün Agripa ile Berniki büyük bir tantanayla gelip komutanlar ve kentnin ileri gelenleriyle birlikte toplantı salonuna girdiler. Festus'un buyruğu üzerine Pavlus içeri getirildi. ²⁴Festus, «Kral Agripa ve burada bizimle bulunan bütün efendiler» dedi, «Kudüs'te olsun, burada olsun, bütün Yahudi halkının bana şikâyet ettiği bu adamı görüyorsunuz. 'Onu artık yaşatmamalı!' diye haykırıyorlardı. ²⁵Oysa ben, ölüm cezasını gerektiren hiçbir suç işlemediğini anladım. Yine de, kendisi davasının İmparator'a⁽¹⁾ iletilmesini istediğinden, onu göndermeye karar verdim. ²⁶Ama Efendimize bu adamla ilgili yazacak kesin bir şeyim yok. Bu yüzden onu sizin önünüze ve özellikle, Kral Agripa, senin önüne çıkartmış bulunuyorum. Amacım, bu soruşturmanın sonucunda yazacak bir şey bulabilmektir. ²⁷Bir tutukluyu İmparator'a gönderirken, kendisine yöneltilen suçlamaları belirtmemek bana saçma geliyor.»

26. Bölüm

¹⁻²Agripa Pavlus'a, «Kendini savunabilirsin» dedi.

Bunun üzerine Pavlus elini uzatarak savunmasına şöyle başladı: «Kral Agripa! Yahudilerin bana yönelttiği bütün suçlamalarla ilgili olarak savunmamı bugün senin önünde yapacağım için

kendimi mutlu sayıyorum. ³Özellikle şuna seviniyorum ki, sen Yahudilerin tüm törelerini ve sorunlarını yakından bilen birisin. Bu nedenle beni sabırla dinlemeni rica ediyorum.

⁴«Bütün Yahudiler, gerek başlangıçta kendi memleketimde, gerek Kudüs'te, gençliğimden beri nasıl yaşadığımı bilirler. ⁵Beni eskiden beri tanır ve isteseler, dinimizin en titiz mezhebi olan Ferisiliğe bağlı olarak yaşamış olduğuma tanıklık edebilirler. ⁶Şimdi ise, Tanrı'nın atalarımıza olan vaadine umut bağladığım için burada bulunmakta ve yargılanmaktayım. ⁷Bu, on iki oymağımızın gece gündüz Tanrı'ya canla başla kulluk ederek erişmeyi umdukları vaattir. Ey kralım, Yahudilerin bana yönelttikleri suçlamalar bu umutla ilgilidir. ⁸Sizler, Tanrı'nın ölüleri diriltmesini neden 'inanılmaz' görüyorsunuz?»

⁹«Doğrusu ben de, Nasıralı İsa adına karşı elimden geleni yapmam gerektiği düşüncesindeydim. ¹⁰Ve Kudüs'te bunu yaptım. Başkâhinlerden aldığım yetkiyle kutsallardan birçoğunu hapse attırdım; ölüm cezasına çarptırıldıkları zaman oyumu onların aleyhinde kullandım. ¹¹Bütün havraları dolaşır sık sık onları cezalandırır, inandıklarına küfretmeye zorlardım. Öylesine kudurmuştum ki, onlara zulmetmek için buldukları yabancı kentlere bile giderdim.

¹²«Bir keresinde başkâhinlerden yetki ve görev almış olarak Şam'a doğru yola çıkmıştım. ¹³Ey kralım, öğlende yolda giderken, gökten gelip benim ve yol arkadaşlarımın çevresini aydınlatan, güneşten daha parlak bir ışık gördüm. ¹⁴Hepimiz yere yıkılmıştık. Bir sesin bana İbrani dilinde seslendiğini duydum. 'Saul, Saul, neden bana zulmediyorsun?' dedi. 'Üvendireye karşı tepmekle kendine zarar veriyorsun.'

¹⁵«Ben de, 'Ey efendim, sen kimsin?' dedim.

«Ben senin zulmettiğin İsa'yım' diye cevap verdi Rab. ¹⁶Haydi, ayağa kalk. Seni hizmetimde görevlendirmek için sana gördüm. Hem gördüklerine, hem de kendimle ilgili sana göstereceklerime tanıklık edeceksin. ¹⁷⁻¹⁸Seni kendi halkının ve diğer ulusların elinden kurtaracağım. Seni, ulusların gözlerini açmak ve onları karanlıktan ışığa, Şeytan'ın hükümrانlığından Tanrı'ya döndürmek için gönderiyorum. Öyle ki, bana iman ederek günahlarının affına kavuşsunlar ve kutsal kılınanların arasında yer alsınlar.'

¹⁹«Bunun için, ey Kral Agripa, bu göksel görüme uymazlık etmedim. ²⁰Önce Şam ve Kudüs halkını, sonra bütün Yahudiye bölgesini ve diğer ulusları, tövbe edip Tanrı'ya dönmeye ve bu tövbeye yaraşır işler yapmaya çağırdım. ²¹Yahudilerin beni tapmakta yakalayıp öldürmeye kalkmalarının nedeni buydu. ²²Ama bugüne dek Tanrı yardımcım olmuştur. Bu sayede burada duruyor, büyük küçük herkese tanıklık ediyorum. Benim söylediklerim, peygamberlerin ve Musa'nın önceden haber verdiği olaylardan başka bir şey değildir. ²³Onlar, Mesih'in acı çekeceğini ve ölümden dirilenlerin ilki olarak gerek kendi halkına, gerek diğer uluslara ışığın doğuşunu ilan edeceğini bildirmişlerdi.»

²⁴Pavlus bu şekilde savunmasını sürdürürken Festus yüksek sesle, «Pavlus, sen çıldırmışsın! Çok okumak seni delirtiyor!» dedi.

²⁵Pavlus, «Sayın Festus» dedi, «ben çıldırmış değilim. Gerçek ve akla uygun sözler söylüyorum.

²⁶Kral bu konularda bilgili olduğu için kendisiyle çekinmeden konuşuyorum. Bu olaylardan hiçbirinin onun dikkatinden kaçmadığı kanısındayım. Çünkü bunlar ücra bir köşede yapılmış

işler değildir. ²⁷Kral Agripa, sen peygamberlerin sözlerine inanıyor musun? İnandığımı biliyorum.»

²⁸Agripa Pavlus'a şöyle dedi: «Bu kadar kısa bir sürede beni ikna edip Mesihçi mi yapacaksın?»

²⁹«İster kısa ister uzun sürede olsun» dedi Pavlus, «Tanrı'dan dilerim ki yalnız sen değil, bugün beni dinleyen herkes, bu zincirler dışında benim gibi olsun!»

³⁰⁻³¹Kral, vali, Berniki ve onlarla birlikte oturanlar kalkıp dışarı çıktıktan sonra aralarında şöyle konuştular: «Bu adamın, ölüm ya da hapis cezasını gerektiren bir şey yaptığı yok.» ³²Agripa da Festus'a, «Davasını Sezar'a iletmeseydi, bu adam serbest bırakılabilirdi» dedi.

27. Bölüm

Pavlus'un Roma'ya deniz yolculuğu

İtalya'ya doğru yelken açmamıza karar verilince, Pavlus'la diğer bazı tutukluları Avgustus¹ taburundan Yulyus adlı bir yüzbaşıya teslim ettiler. ²Asya ilinin kıyılarındaki limanlara uğrayacak olan bir Edremit gemisine binerek denize açıldık. Selanik'ten Makedonyalı Aristarkus da yanımızdaydı.

³Ertesi gün Sayda'ya uğradık. Pavlus'a dostça davranan Yulyus, ihtiyaçlarını karşılamaları için dostlarının yanına gitmesine izin verdi. ⁴Oradan yine denize açıldık. Rüzgâr ters yönden estiği için Kıbrıs'ın rüzgâr altından geçtik. ⁵Kilikya ve Pamfilya açıklarından geçerek Likya'nın Mira kentine geldik. ⁶Orada, İtalya'ya gidecek olan bir İskenderiye gemisi bulan yüzbaşı, bizi o gemiye bindirdi.

⁷Günlerce ağır ağır yol alarak Knidos kentinin açıklarına güçlüklerle gelebildik. Rüzgâr bize engel olduğundan Salmone burnundan dolanarak Girit'in rüzgâr altından geçtik. ⁸Kıyı boyunca güçlüklerle ilerleyerek Laseya kentinin yakınlarında bulunan ve Güzel Limanlar denilen bir yere geldik.

⁹⁻¹⁰Epey vakit kaybetmiştik; oruç günü¹¹ bile geçmişti. O mevsimde deniz yolculuğu tehlikeli olacaktı. Bu nedenle Pavlus onları uyardı: «Efendiler» dedi, «bu yolculuğun yalnız yük ve gemiye değil, canlarımıza da çok zarar ve ziyan getireceğini görüyorum.» ¹¹Ama yüzbaşı, Pavlus'un söylediklerini dinleyeceğine, kaptanla gemi sahibinin sözüne uydu. ¹²Liman kışlamaya elverişli olmadığından gemidekilerin çoğu, oradan tekrar denize açılmaya, mümkünse Feniks'e ulaşım kışı orada geçirmeye karar verdiler. Feniks, Girit'in lodos ve karayele kapalı bir limanıdır.

Fırtına

¹³Güneyden hafif bir yel esmeye başlayınca, bekledikleri anın geldiğini sanarak demir aldılar; Girit kıyısını yakından izleyerek ilerlemeye başladılar. ¹⁴Ne var ki, çok geçmeden karadan 'Evrakilon' denen bir kasırga koptu. ¹⁵Kasırgaya tutulan gemi rüzgâra karşı gidemeyince, kendimizi sürüklenmeye bıraktık. ¹⁶Gavdos denen küçük bir adanın rüzgâr altına sığınarak geminin filikasını güçlüklerle sağlama alabildik. ¹⁷Filikayı yukarı çektikten sonra halatlar kullanarak gemiyi alttan kuşattılar. Sirte körfezinin¹⁸ sığılıklarında karaya oturmaktan korktukları için yelken takımlarını indirip kendilerini sürüklenmeye bıraktılar. ¹⁸Fırtına bizi bir hayli

hırpaladığı için ertesi gün gemiden yük atmaya başladılar. ¹⁹Üçüncü gün geminin takımlarını kendi elleriyle denize attılar. ²⁰Günlerce ne güneş ne de yıldızlar görüldü. Fırtına da olanca şiddetiyle sürdüğünden, artık kurtuluş umudunu tümünden yitirmiştik.

²¹Adamlar uzun zaman yemek yiyemeyince Pavlus ortaya çıkıp şöyle dedi: «Efendiler, beni dinleyip Girit'ten ayrılmamanız, bu zarar ve ziyana uğramamanız gerekirdi. ²²Şimdi size öğüdüm şu: Cesur olun! Gemi mahvolacak, ama aranızda hiçbir can kaybı olmayacak. ²³⁻²⁴Çünkü kendisine ait olduğum, kendisine kulluk ettiğim Tanrı'nın bir meleği bu gece yanıma gelip dedi ki, 'Korkma Pavlus, Sezar'ın önüne çıkman gerekiyor. Dahası Tanrı, seninle birlikte yolculuk edenlerin hepsini sana bağışlamıştır. ²⁵Bunun için efendiler, cesur olun! Tanrı'ya inanıyorum ki, her şey tıpkı bana bildirildiği gibi olacak. ²⁶Ancak bir adada karaya oturmamız gerek.»

Gemi karaya oturuyor

²⁷On dördüncü gece İyon denizinde¹ sürükleniyorduk. Gece yarısına doğru gemiciler karaya yaklaştıklarını sezinlediler. ²⁸Denizin derinliğini ölçtüler ve yirmi kulaç olduğunu gördüler. Biraz ilerledikten sonra bir daha ölçtüler, on beş kulaç olduğunu gördüler. ²⁹Kayalıklara bindirmekten korkarak kıçtan dört demir attılar ve günün tez doğması için dua ettiler. ³⁰Bu sırada gemiciler gemiden kaçma girişiminde bulundular. Baş taraftan demir atacaklarmış gibi yapıp filikayı denize indirdiler. ³¹Ama Pavlus yüzbaşıyla askerlere, «Bunlar gemide kalmazsa, siz kurtulamazsınız» dedi. ³²Bunun üzerine askerler ipleri kesip filikayı denize düşürdüler.

³³Gün doğmak üzereyken Pavlus herkesi yemek yemeye çağırdı. «Bugün on dört gündür kaygılı bir bekleyiş içindesiniz, hiçbir şey yemeyip aç kaldınız» dedi. ³⁴«Bunun için size rica ediyorum, yemek yiyin. Kurtuluşunuz için bu gerekli. Hiçbirinizin başından bir saç teli bile eksilmeyecektir.» ³⁵Pavlus bunları söyledikten sonra ekme aldı, hepsinin önünde Tanrı'ya şükretti, ekmeği bölüp yemeye başladı. ³⁶Hepsi bundan cesaret alarak yemek yedi. ³⁷Gemide toplam iki yüz yetmiş altı kişiydik. ³⁸Herkes doyduktan sonra, buğdayı denize boşaltarak gemiyi hafiflettiler.

³⁹Gündüz olunca gördükleri karayı tanıyamadılar. Ama kumsalı olan bir körfez farkederek, mümkünse gemiyi orada karaya oturtmaya karar verdiler. ⁴⁰Demirleri kesip denizde bıraktılar. Aynı anda dümenlerin iplerini çözüp ön yelkeni rüzgâra vererek kumsala yöneldiler. ⁴¹Gemi bir kum yükseltisine çarpıp karaya oturdu. Geminin başı kuma saplanıp kımıldamaz oldu, kıç tarafı ise dalgaların şiddetiyle dağılmaya başladı.

⁴²Askerler, tutuklulardan hiçbiri yüzerek kaçmasın diye onları öldürmek niyetindeydi. ⁴³⁻⁴⁴Ama Pavlus'u kurtarmak isteyen yüzbaşı askerleri bu düşünceden vazgeçirdi. Önce yüzme bilenlerin denize atlayıp karaya çıkmalarını, sonra geriye kalanların, kiminin tahtalara kiminin de geminin diğer döküntülerine tutunarak onları izlemesini buyurdu. Böylelikle herkes sağ salim karaya çıktı.

28. Bölüm

Malta'da

Kurtulduktan sonra adanın Malta adını taşıdığını öğrendik. ²Yerliler bize olağanüstü bir yakınlık

gösterdiler. Hava yağışlı ve soğuk olduğu için ateş yakıp hepimizi dostça karşıladılar. ³Pavlus bir yığın çalı çırpı toplayıp ateşin üzerine attı. O anda ısıdan kaçan bir engerek yılanı onun eline yapıştı. ⁴Yerliler, Pavlus'un eline asılan yılanı görünce birbirlerine, «Bu adam kuşkusuz bir katil» dediler. «Denizden kurtuldu, ama Adalet tanrıçası onu yaşatmadı.» ⁵Ne var ki, elini silkip yılanı ateşin içine fırlatan Pavlus hiçbir zarar görmedi. ⁶Halk, Pavlus'un bedeninin şişmesini ya da birdenbire ölü olarak yere yıkılmasını bekliyordu. Ama uzun süre bekleyip de ona bir şey olmadığını görünce fikirlerini değiştirdiler. «Bu bir ilahtır!» dediler.

⁷Bulduğumuz yerin yakınında adanın baş yetkilisi olan Publius adlı birinin toprakları vardı. Bu adam bizi evine kabul ederek üç gün dostça ağırladı. ⁸O sırada Publius'un babası kanlı ishale yakalanmış ateşler içinde yatıyordu. Hastanın yanına giren Pavlus dua etti, ellerini üzerine koyup onu iyileştirdi. ⁹Bu olay üzerine adadaki diğer hastalar da gelip iyileştirildiler. ¹⁰Bizi bir sürü armağanla onurlandırdılar; denize açılacağımız zaman gereksindiğimiz malzemeleri gemiye yüklediler.

Roma'ya varış

¹¹Üç ay sonra, kışı adada geçirmiş olan ve 'ikiz tanrılar' simgesini taşıyan bir İskenderiye gemisiyle denize açıldık. ¹²Sirakuza kentine uğrayıp üç gün kaldık. ¹³Oradan da yolumuza devam ederek Regiyum'a geldik. Ertesi gün güneyden esmeye başlayan yelin yardımıyla iki günde Puteyoli'ye vardık. ¹⁴Orada bulduğumuz kardeşler, bizi yanlarında bir hafta kalmaya çağırdılar.

Sonunda Roma'ya vardık. ¹⁵Haberimizi almış olan Roma'daki kardeşler, bizi karşılamak için Apiyus çarşısına ve Üç Hanlar'a kadar geldiler. Pavlus onları görünce Tanrı'ya şükretti, yüreklendi. ¹⁶Roma'ya girdiğimizde Pavlus'un, bir asker gözetiminde yalnız başına kalmasına izin verildi.

Pavlus'un Roma'daki etkinlikleri

¹⁷Üç gün sonra Pavlus, Yahudilerin ileri gelenlerini bir araya çağırdı. Bunlar toplandıkları zaman Pavlus kendilerine şöyle dedi: «Kardeşler, halkımıza ya da atalarımızın törelerine karşı hiçbir şey yapmadığım halde, Kudüs'te tutuklanıp Romalıların eline teslim edildim. ¹⁸Onlar beni sorguya çektikten sonra serbest bırakmak istediler. Çünkü ölüm cezasını gerektiren hiçbir suç işlememiştim. ¹⁹Ama Yahudiler buna karşı çıkınca, davamı Sezar'a iletmek zorunda kaldım. Bunu, kendi ulusumdan herhangi bir şikâyetim olduğu için yapmadım. ²⁰Ben İsrail'in umudu uğruna bu zincire vurulmuş bulunuyorum. Sizi buraya, işte bu konuyu görüşmek ve konuşmak için çağırdım.»

²¹Onlar Pavlus'a, «Yahudiye'den seninle ilgili mektup almadık, oradan gelen kardeşlerden hiçbiri de senin hakkında kötü bir haber getirmedi, kötü bir şey söylemedi» dediler. ²²«Biz senin fikirlerini senden duymak isteriz. Çünkü her yerde bu mezhebe karşı çıkıldığını biliyoruz.»

²³Pavlus'la bir gün kararlaştırdılar ve o gün, daha büyük bir kalabalıkla onun kaldığı yere geldiler. Pavlus sabahtan akşama dek onlara Tanrı'nın Egemenliğine ilişkin açıklamalarda bulundu ve bu konuda tanıklık etti. Gerek Musa'nın Yasasına, gerek peygamberlerin yazılarına dayanarak onları İsa hakkında ikna etmeye çalıştı. ²⁴Bazıları onun sözlerine inandı, bazıları ise inanmadı.

²⁵Birbirleriyle anlaşamayınca, Pavlus'un şu son sözünden sonra ayrıldılar: «Yeşaya peygamber

aracılığıyla atalarınıza seslenen Kutsal Ruh doğru söyledi. ²⁶Ruh dedi ki,

`Bu halka gidip şunu söyle:

Duyacak duyacak, ama hiç anlamayacaksınız,
bakacak bakacak, ama hiç görmeyeceksiniz.

²⁷Çünkü bu halkın yüreği duygusuzlaştı,
kulakları ağır işitir oldu.

Gözlerini de kapadılar.

Öyle ki, gözleri görmesin,
kulakları işitmesin, yürekleri anlamasın,
ve bana dönmesinler.

Dönselerdi, onları iyileştirirdim.'

²⁸⁻²⁹«Şunu bilin ki, Tanrı'nın sağladığı bu kurtuluşun haberi diğer uluslara gönderilmiştir. Ve onlar buna kulak vereceklerdir.»¹

³⁰Pavlus tam iki yıl kendi kiraladığı evde kaldı ve ziyaretine gelen herkesi kabul etti. ³¹Hiçbir engelle karşılaşmadan Tanrı'nın Egemenliğini tam bir cesaretle duyuruyor, Rab İsa Mesih'le ilgili gerçekleri öğretiyordu.

ELÇ Dipnotları:

1:1-2 ilk kitabım: İncil'in Luka kısmı.

1:12 yaklaşık bir kilometre: Grekçede, «bir Sept günü yolculuğu.» Yahudi din kurallarına göre Sept günü 2000 arşından fazla yol gitmek yasaktı.

2:21 Rab'be yakaran: Grekçede, «Rab'bin adını çağıran.»

2:34-35 ayaklarının altına serinceye dek: Grekçede, «ayaklarına basamak yapıncaya dek.»

3:16 İsa'nın...imandır: Grekçede, «İsa aracılığıyla olan imandır.»

4:27-28 gücün: Grekçede, «elin.»

4:34-35 buyruğuna verirlerdi: Grekçede, «ayaklarının dibine koyarlardı.» (Benzeri bir deyim 4:37 ve 5:1'de de geçiyor.)

5:3 Grekçede, «Hananya, nasıl oldu da Şeytan senin yüreğini doldurdu...»

6:2 maddi işlerle uğraşmamız: ya da «sofralara hizmet etmemiz.»

7:43 Molok: bir ilahın adı; eski Filistin'de bazı halklar, bu ilaha çocuklarını bile kurban ederlerdi.

7:43 Refan: Refan ya da Remfan, Satürn gezegeniyle ilgili olan ve eski çağlarda bazı Filistinli halkların taptığı bir ilahtı.

7:51 yürekleri ve kulakları sünet edilmemiş olanlar: Tanrı'ya yürekten bağlı olmayan, O'nun

sözünü dinlemeyen kişiler.

8:36-37 Bazı eski metinlerde şu sözler de yer alır: «Filipus, `Bütün yüreğinle iman edersen, vaftiz olabilirsin' dedi. Hadım da, `İman ediyorum ki, İsa Mesih Tanrı'nın Oğludur' dedi.»

10:30 üç gün: Grekçede, «dördüncü gün.» O çağda insanlar günleri hesaplarken yaşadıkları günü de sayarlardı.

10:45 Yahudi: Grekçede, «sünnelilikten olan.»

11:21 Rab'bin gücü: Grekçede, «Rab'bin eli.»

14:12 Zeus: Greklerin inanişına göre en büyük tanrı.

14:12 Hermes: Greklerin inanişına göre, Zeus'un özel yardımcısı ve sözcüsü olan tanrı.

15:14 kendine ait olacak: Grekçede, «kendi adı için.»

15:17-18 bana ait olan: Grekçede, «üzerlerinde adımın anıldığı.»

15:33-34 Bazı eski metinlerde şu sözler de yer alır: «Ama Silas orada kalmaya karar verdi.»

17:18 Epikürcü: Grek filozofu Epikür'ün (İ.Ö. 341-270) öğretisini benimseyen kişi. Bu öğretiye göre ruh, beden gibi ölümlüdür, yeryüzündeki yaşamdan başka yaşam yoktur. Kişinin, mutluluğu ataraksiyada (ruh dinginliğinde) araması gereklidir.

17:18 Stoacı: kişinin, mutluluğu ancak tüm acılar ve zevklerden kaçınmakla bulabileceğini savunan Grek filozofu Zenon'un (İ.Ö.?335-?263) öğretilerini benimseyen kişi.

17:19 Ares tepesi kurulu: Grekçede, «Areopagos» (=Ares tepesi); eski Atinalıların, ilk zamanlarda Ares tepesinde toplanmış, daha sonraları da bu adla anılagelmiş olan ulusal meclisi.

18:6 Grekçede, «...onlara, `Kanınız başınıza!' dedi. `Ben temizim.'»

18:18 bkz. Elç.21:23-24; Say.6:18.

19:24 Artemis: Greklerin önemli bir tanrıçası; Artemis'in ya da Latince adıyla Diana'nın en büyük tapınağı Efes kentindeydi.

19:38 yargıçlar: Grekçede, «valiler.»

20:9 ikinci: Grekçede, «üçüncü» (zemin kat birinci kat sayılırdı).

20:26 hiç kimsenin uğrayacağı yargıdan sorumlu değilim: Grekçede, «herkesin kanından temizim.»

21:8 Yediler: bkz. Elç.6:1-6.

21:23 Bu kişiler `nezir' olmuş, yani kendilerini belirli bir süre için Tanrı'ya özel bir şekilde adanmışlardı. Nezir olan kişi, alkolden sakınır, saçlarını uzatırdı. Belirli sürenin sonunda Tanrı'ya kurbanlar sunar ve saçlarını kestirirdi. Bkz. Tevrat, Sayılar 6:1-21.

21:38 tedhişçi: Grekçede, «hançerli»; şiddet yanlısı milliyetçi bir Yahudi partisinin üyelerine verilen ad.

24:6-8 Bazı eski metinlerde şu sözler de yer alır: «Ve kendi yasamıza göre yargılamak istedik. Ne var ki, komutan Lisyas gelip kaba kuvvet kullanarak onu elimizden aldı götürdü. Onu suçlayanların, sana başvurmalarını buyurdu.»

25:13 Berniki: Agripa'nın kızkardeşi.

⁽¹⁾ **25:21,25** İmparator: Grekçede, «Sevastos»; Roma imparatorlarının unvanlarından biri olan Avgustus'un karşılığı.

⁽²⁾ **25:21** İmparator'a: Grekçede, «Sezar'a.»

27:1 Avgustus: Grekçede, «Sevastos.»

27:9-10 oruç günü: Yahudilerin eylül ya da ekim ayında kutladıkları Yom Kippur bayramı (bkz. Tevrat, Levililer 16:29-34).

27:17 Sirte körfezi: Libya'nın kuzeybatı kıyılarında yer yer çok sığ olan körfez.

27:27 İyon denizi: Grekçede, «Adriya denizi.» O çağda Adriya denizi terimi bugünkü İyon denizini de içine alıyordu.

28:28-29 Bazı eski metinlerde şu sözler de yer alır: «Pavlus'un bu sözlerinden sonra Yahudiler kendi aralarında şiddetle tartışarak oradan ayrıldılar.»
